

Unió költségvetés: nyíltan, tabuk nélkül

A fenti jelmonddal vette kezdetét ebben a hónapban az uniós költségvetéssel kapcsolatos egyeztetés, ahol a nyílt jelző arra utal, hogy döntéshozatali helyzetétől függetlenül minden érdekelt fél lehetőséget kap a konzultációra. A tabuk felszámolása pedig az Európai Unió azon szándékát jelzi, hogy kivétel nélkül figyelembe veszi majd az összes olyan ötletet és javaslatot, amely a közösségi kiadások és bevételi források teljes körű és beható felülvizsgálata terén akár közép, akár hosszú távon segítheti a munkát.

A költségvetési szerkezet átalakítását a 2007-2013 közötti keretköltségvetés – csaknem kudarcba fulladt – vitájakor határozták el, miután nyilvánvalóvá vált, hogy a jelenlegi szerkezet a kibővült unióban és a változó nemzetközi versenykörülmények miatt nem tartható. *Tony Blair* akkori brit kormányfő azzal a feltétellel volt haj-

szint 2014-ben induló új költségvetési időszaknak már a kor követelményeinek jobban megfelelő büdzsével vághat neki az Unió.

A nyolcvanas évek végén bevezetett, eleinte öt-, 2000 óta pedig hétéves pénzügyi keretprogramokon alapuló uniós költségvetési rendszer sokat módosult, a közös agrárpolitikára (CAP) 1985-ben még a kiadások több mint 70 százalékát költötte el az EU, míg ma már csak a 45 százalékát; a legfejletlenebb régiók felzárkóztatására akkor 11 százalékot fordítottak, most viszont több mint egyharmadot.

A jelenlegi költségvetési kereteket húsz évvel ezelőtt hozta létre az EU. Azóta azonban 12-ről 27-re bővült a tagországok száma, sok gazdaságilag kevésbé fejlett ország csatlakozott, megjelent a közös pénz, fokozódott a gazdasági világverseny, nőtt az EU energiafűggősége, megmutatkoztak az öregedő népesség problémái, és új kihívásként jelent meg a nemzetközi terrorizmus és a szervezett bűnözés.

Kutatásra, fejlesztésre, a versenyképesség javítására, környezetvédelemre vagy éppen a terrorizmus elleni harcra azonban így sem jut elegendő pénz. Ebben a tagállamok között is egyetértés van, de abban már nagyok a nézeteltérések, miként osszák újra a forrásokat a különböző célok között. Annál is inkább, mivel az Unió finanszírozásának legfőbb terhet viselő nettó befizető tagállamok – Ausztria, Franciaország, Hollandia, Nagy-Britannia, Németország és Svédország – a legutóbbi költségvetési maratoni vitája előtt világossá tették, hogy a bőkezűségüknek is megvan a határa – emlékeztet a Heti Világgazdaság.

Az Európai Bizottság által, valamennyi – helyi, regionális, nemzeti és európai szintű – érdekelt fél felkérésével indított nyílt vitától azt várják, hogy alakítsák a költségvetés 2008-2009-re előirányzott felülvizsgálata kapcsán végzett bizottsági munkát. *José Manuel Barroso* az Európai Bizottság elnöke a testület tizenhárom oldalas vitaindítójának bemutatása alkalmából tartott sajtótájékoztatóján az EU költségvetési reformjának fő irányát így foglalta össze: oda kell csoportosítani a közösségi forrásokat, ahol a legtöbb hozzáadott értéket termelik.

landó lemondani a Nagy-Britanniának egy 1984-es egyezség értelmében járó költségvetési visszatérítés mintegy 20 százalékaról, ha 2008-2009-ben a tagállamok áttekintik az egész büdzsét.

A brüsszeli bizottság a most kezdődő konzultációs folyamat nyomán másfél éven belül részletes javaslatot tesz az EU-tagállamok elé, és reményei

Ez a kiemelt kiadásokról folyó, tabuktól mentes vita egyúttal azt is lehetővé teszi, hogy a szakpolitikákról kendőzetlenebb eszmecsere folyjon. Hogyan tudja az EU kiadásait azokra a területekre összpontosítani, amelyek segítségével az elkövetkező évtizedekben Európa eredményessé válik? Hogyan kell Európának reagálnia a globalizációra és hogyan kell részt vennie annak formálásában ahhoz, hogy fokozni tudja a növekedést és a foglalkoztatást? Hogyan tudunk alacsony széndioxid-kibocsátású, biztonságos és versenyképes energiaellátással rendelkező gazdaságot kialakítani? Előttünk a lehetőség, hogy tiszta lappal induljunk és megvizsgáljuk, mire kell költenie az EU-nak az elkövetkező években és honnan teremti elő az ehhez szükséges pénzt” – nyilatkozta José Manuel Barroso, a Bizottság elnöke.

Barroso külön üdvözlölte *Nicolas Sarkozy* francia elnök legutóbbi nyilatkozatát, amelyben az új államfő támogatásáról biztosította az uniós agrárpolitika korszerűsítését. Párizs korábban ellenzője volt a jelenlegi rendszer radikális megváltoztatásának, nem utolsósorban azért, mert annak legfőbb hasznélvezője volt. Sarkozy egyebek között az uniós termékek prioritásának biztosítására,

illetve a gazdák támogatástól való függésének csökkentésére szólított.

Dalia Grybauskaite pénzügyi tervezésért és költségvetésért felelős biztos minden szinten minden érdekeltet felkért arra, hogy vegyen részt egy őszinte vitában a jövőbeli kihívásokról és arról, hogyan összpontosíthatók az uniós kiadások azokra a területekre, ahol a legnagyobb haszonnal járnak. Hozzátette: ez a Bizottság által előfeltételek nélkül elindított konzultáció előkészíti a talajt a jövőbeni kiemelt szakpolitikákról

és az azok finanszírozási módjáról kialakítandó új konszenzus számára. Minden egyes, uniós szinten elköltött eurónak a lehető legnagyobb hozzáadott értéket kell nyújtania az európai polgárok és adófizetők számára.

A Bizottság által nyilvánosságra hozott vitaindító dokumentum a felvetett témákkal hozzájárul ahhoz, hogy a nyilvános vita strukturált legyen és a költségvetés reformjának fő elemeire összpontosítson. A fő kérdéskörök az alábbiak mentén fogalmazhatók meg:

- Kellőképpen rugalmasnak bizonyult-e az uniós költségvetés a változó szükségletekhez való alkalmazkodásban?
- Milyen feltételt kell alkalmazni annak biztosítására, hogy az európai hozzáadott érték elvét hatékonyan valósítsák meg?
- Hogyan tükrözhetők megfelelőképpen a politikai célkitűzések a kiadási prioritásokban?
- Milyen változtatásokra van szükség?
- Hogyan lehetne javítani a költségvetés végrehajtásának hatékonyságát és eredményességét?
- Tovább fokozható-e a költségvetés átláthatósága és beszámoltathatósága?
- Mely alapelveknek kell alátámasztaniuk a költségvetés bevételi oldalát és hogyan ültethetők át ezek a saját források rendszerébe?
- Van-e jogalapja a korrekciós és kompenzációs mechanizmusok fenntartásának?
- Milyen kapcsolatot kell kialakítani az uniós polgárok, a szakpolitikai prioritások és az Unió költségvetésének finanszírozása között?

A konzultáció lebonyolítása a „Költségvetés reformja, változások Európában” elnevezésű új honlap segítségével történik majd, melyen keresztül bárki beküldheti a témával kapcsolatos észrevételeit. A következő hónapokban a költségvetés felülvizsgálatával kapcsolatban további lépésekre kerül sor. Novembertől tanácskozás kezdődik Lisszabonban az Európai Parlament költségvetési bizottságai és a nemzeti parlamentek képviselői között. A konzultáció eredményét elemző konferenciára jövő tavasszal kerül majd sor. A felülvizsgált költségvetés végleges formáját a tervek szerint a Bizottság 2009 elején teszi közzé.

Az európaiak nagyobb nemzetközi szerepvállalást várnak az uniótól

Az európaiak döntő többsége szeretné, ha az EU nagyobb felelősséget vállalna a nemzetközi kapcsolatokban, elsősorban a fejlesztési támogatások, a kereskedelem és a békefenntartás kapcsán – derül ki egy friss nemzetközi felmérésből. A felmérés szerint a törökök nem bíznak abban, hogy országuk valaha is az EU tagja lehet.

Az amerikai German Marshall Fund által nemrégiben ismertetett közvélemény kutatás alapján, a megkérdezett európaiak mintegy 90 százaléka támogatja az unió nemzetközi szerepvállalásának erősítését. A válaszadók közel fele (53%) ezt az Egyesült Államokkal szoros együttműködésben képzelel el, míg átlagosan 43 százalékuk szerint az EU-nak Washingtontól függetlenül kellene megoldásokat találnia a globális kihívásokra. Ez utóbbi csoport egyedül Franciaországban volt többségben (58%).

A nagyobb globális szerepvállalást sürgető válaszadók többsége elsősorban a fejlesztési segélyezés fokozását (a válaszadók 84%-a), a nemzetközi kereskedelmi kapcsolatok (74%) és a békefenntartó tevékenység erősítését (68%) szeretné. A válaszadók többsége ellenzi a különböző válságterületekre küldendő katonai kontingenseket, ezeket a válaszadók mindössze 20 százaléka támogatja.

A megkérdezett európaiak 77 százaléka nem ért egyet az Egyesült Államok jelenlegi elnökének nemzetközi politikájával, és mintegy 30-40 százalékuk Bush elnököt, illetve az Irakkal kapcsolatos amerikai politikát tartja felelősnek a transzatlanti kapcsolatok megromlásáért.

A felmérésből az is kiderült, hogy a török állampolgárok egyre kevésbé viszonyulnak pozitívan az EU-hoz és az Egyesült Államokhoz. Jelenleg a törökök mintegy 40 százaléka tartja az uniós tagságot jó dolognak, ami 14 pontos visszaesést jelent a korábbi évek hasonló felméréseihez képest. Érdekes az is, hogy míg a megkérdezett uniós állampolgárok 56 százaléka elképzelhetőnek tartja Törökország csatlakozását, addig a törököknek mindössze 26 százaléka bízik a majdani uniós tagságban.

A közvélemény-kutatásban 12 európai ország (Bulgária, Egyesült Királyság, Franciaország, Hollandia, Lengyelország, Olaszország, Németország, Portugália, Románia, Spanyolország, Szlovákia és Törökország) közel 13 000 lakosát kérdezték meg.

Forrás: Euvonal

Energiapiaci reformot hirdetett az Európai Bizottság

Az EU-tagállamok vonakodása ellenére az Európai Bizottság európai energiapiaci reformot hirdetett, amelyben a termelés

és a szállítás szétválasztását javasolja. A Bizottság eddig példátlan intézkedésekkel korlátozná harmadik országoknak, az EU-s energiapiacra való belépést.

Az előterjesztés szerint a villamos energia és a földgázhálózatok üzemeltetését el kell választani az energiaszolgáltatói és az energiatermelői tevékenységektől. A Bizottság előnyben részesíti a tulajdonjogi szétválasztást, azaz azt javasolja, hogy az a vállalkozás, amely energiatermelői vagy szolgáltatói tevékenységgel is foglalkozik, ne lehessen az átviteli hálózat tulajdonosa is egyben.

A Bizottság megoldási lehetőségként a „független átvitelirendszer-üzemeltető” elvének alkalmazását javasolja, amely lehetővé tenné a vállalatoknak, hogy tulajdonosai maradjanak a hálózatnak, azzal a feltétellel, hogy a hálózati vagyont egy tőlük teljesen független vállalkozás, illetve testület működteti. A Bizottság szerint ez a megoldás új ösztönzőket teremt a vállalkozások számára ahhoz, hogy új infrastruktúrába, rendszerösszekötő és termelői kapacitásba fektessenek, s ezáltal elkerülhetők az áramkimaradások és a szükségtelen illetve heves áringadozások.

A Bizottság emellett javasolja egy, a tagállamok energiapiaci szabályozó hatóságainak együttműködését elősegítő ügynökség létrehozását is, amelynek hatásköre kiterjedne jogilag kötelező erejű döntések meghozatalára is, és amely kiegészítő szerepet játszana a tagállamok szabályozó hatóságai mellett. Ez biztosítaná a több tagállamot érintő ügyek megfelelő kezelését, és előmozdítaná az egységes rendszerként működő európai hálózat létrejöttét, az ellátás biztonságát és diverzifikációját.

Egyes tagállamok ugyanakkor vonakodnak a bizottsági ötletektől. Franciaország és Németország – amelyek olyan óriási energiavállalatoknak adnak otthont, mint az EDF és az E.ON – várhatóan nem állnak majd ki a javaslat mellett, míg a hagyományosan liberális gazdaságpolitikai irányt követő nemzetek, mint például Nagy-Britannia vagy Svédország még mélyebbre ható reformot szeretnének. Ezen országok érvelése szerint a termelés és a szállítás teljes ellenőrzése megnehezíti új vállalatok piacra lépését.

Brüsszel eddig példátlan intézkedéseket alkalmazna a nem EU-s tagállambeli szolgáltatók piacra lépésnek korlátozására is. A dokumentum úgy fogalmaz, hogy az EU-tagállamok gáz- és villamoshálózatot „a gazdasági versenyképesség és az állampolgári jólét megtartása érdekében létfontosságúnak nyilváníthatják”, s megtilthatják harmadik országbeli szolgáltatók részvételét ezek működtetésében. Nem EU-tagállamok szolgáltatói és állampolgárai ráadásul csak akkor lehetnek átvitelirendszer-üzemeltetők, ha azt az EU jóváhagyja.

Az Európai Bizottság elfogadta a magyar régiók 15 új programját

Az Európai Bizottság elfogadta a magyar régiók számára kidolgozott 15 új programot – közölték hivatalosan Brüsszelben. A bizottság által elfogadott 13 operatív programot az Európai Regionális Fejlesztési Alapból finanszírozzák, két további programhoz az Európai Szociális Alap adja a pénzt. Magyarország összesen 25 milliárd eurót használhat fel a program időszakában, és ezzel a hatodik legnagyobb kedvezményezettje az EU kohéziós politikájának. „Magyarország az első országok között nyújtotta be programjait a bizottságnak, 2006 decembereében. Üdvözlöm ezt a nagy erőfeszítést. Ez az első eset, hogy Magyarországnak olyan fejlesztési programjai vannak, amelyeket minden egyes régió testére szabtak. Ezek jelentős reformokhoz fognak hozzájárulni Magyarországon” – állapította meg *Danuta Hübner*, a regionális politikáért felelős bizottsági tag. Köszönetet mondott *Bajnai Gordon* önkormányzati és területfejlesztési miniszter szeptember közepén Brüsszelben az Európai Bizottság illetékeseinek a Magyarország operatív programjainak gyors elfogadásában nyújtott segítségért. Mostantól kezdve más lesz a kapcsolat Brüsszellel – mutatott rá -, mert a programokért innentől kezdve a kormány a felelős, és az EU csak utólag ellenőrzi, hogy megfeleltek-e az egyes projektek a kialakított feltételeknek.

Barroso: legfőbb eredmény az új tagok EU-ba illesztése

A tizenkét új tagország Európai Unióba illeszkedésének segítését nevezte az egyik legfőbb eredménynek a vezetése alatt álló Európai Bizottság elmúlt két és fél évében, „első félidejében” *José Manuel Durao Barroso* elnök. A portugál politikus egy brüsszeli sajtóbeszélgetésében az MTI kérésére vont mérleget az irányítása alatt álló testület eddigi munkájáról, abból az alkalomból, hogy a 2004 végén hivatalba lépett bizottság öt éves megbízatása nemré-

A testület előírta, hogy a harmadik országbeli vállalatoknak bizonyíthatóan és egyértelműen ugyanazoknak a szétválasztási követelményeknek kell megfelelniük, mint az uniós vállalkozásoknak. Ha egy vállalkozás nem képes bizonyítani, hogy mind közvetlenül, mind közvetve független az energiaszolgáltatói és termelői tevékenységektől, a Bizottság jogosult lenne fellépni ellene.

A testület szerint a tagállami nemzeti szabályozó hatóságok függetlenségének megerősítésére és garantálására is intézkedéseket kell hozni és javasolja, hogy az átviteli- illetve szállítási rendszer-üzemeltetők európai hálózatot hozzanak létre.

A mai javaslatok azonban csak egy hosszú vita indulását jelzik, melyről elsőként az EU energiaügyi miniszterei vitáznak majd októberi ülésükön.

Forrás: EUvonal

Nyugat-Dunántúl további tizenegy kiemelt projektet javasol

Fürdőfejlesztéseket, kulturális és világörökségi turisztikai projekteket, vízminőség-javítást, útépitést javasol a kormánynak a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács.

Molnár Csaba, a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács elnöke arról tájékoztatót, hogy azokat a projekteket tekintették át ismét, amelyeket korábban már támogatandónak tartottak, de a kormány a végleges döntés előtt kiegészítésre, átdolgozásra visszaküldte azokat. „Bekértük a projektgazdától ezeket az anyagokat, a szükséges kiegészítések és módosítások megtörténtek, így ismét felterjesztjük azokat” – mondta.

Molnár Csaba tájékoztatása szerint a kormány novemberre tervezi a kiemelt projektekről szóló következő döntést, ebben a körben a gyógyfürdőkkel, kulturális és világörökségi turisztikai célú fejlesztésekkel, a felszíni vizek minőségének javításával, az ezekkel kapcsolatos kockázatcsökkentéssel, illetve a településeket összekötő utakkal kapcsolatos fejlesztési projektek támogatásáról döntenek.

A Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács a továbbfejlesztésre javasolt, átdolgozott fürdőfejlesztési projektek közül a Büki Gyógyfürdő fejlesztését, a Hévízi Reumakórház új fürdő és terápiás centrumának építését, valamint a Gránit Gyógyfürdő fejlesztési projektjét javasolja támogatásra, ezek támogatási igénye összesen 2,9 milliárd forint, amellyel 10,2 milliárd forint értékű fejlesztés valósulhat meg.

A kulturális és világörökségi turisztikai célú projektek közül az Eszterháza Közép-Európai Kulturális Központ fejlesztését, a Festetics-örökség fejlesztését és bemutathatóvá tételét, a Pannonhalmi Főapátság turisztikai vonzerő-fejlesztési programja II-IV. ütemének megvalósítását, valamint

a szombathelyi Iseum rekonstrukcióját, egy történelmi városrész kialakítását javasolja a tanács támogatásra. Ezek támogatási igénye összesen 7,5 milliárd forint – tudósít az MTI.

A felszín alatti vizek minőségének javítása és a felszíni vizek kockázatának csökkentése címén a lukácsbázi árvízvédelmi tározó megépítését látja szükségesnek a regionális tanács, ennek a projektnek a támogatási igénye 2,78 milliárd forint.

A települések közötti összekötő utak fejlesztése kategóriában az átdolgozott projektek között a Sokorópátka – Kajárpec közötti út megépítése szerepel, melyhez 744 millió forintba volna szükség.

Molnár Csaba elmondta azt is: továbbra is tartalék listán javasolják a körmendi Batthyány-Strattmann várkastély érték-növelő felújításának támogatását, valamint Győrben a Káptalan dombon tervezett turizmusfejlesztési beruházást.

Ipkovich György, Szombathely polgármestere, a regionális tanács társelnöke a sajtótájékoztatón azt hangsúlyozta: fontos körülménynek tartja, hogy a regionális fejlesztési tanács fejlesztésekről szóló döntései, javaslatai ezúttal is konszenzussal születtek meg.

Forrás: Uniós pénz.hu

Következetes reformpolitikát kér Almunia a tagországoktól

Elsősorban az amerikai pénzügyi zavarok miatt 2,9-ről 2,8-ra módosította legutóbbi, tavasszal közzétett, az unió idei gazdasági növekedésére vonatkozó éves előrejelzését az Európai Bizottság. Szintén 0,1 százalékkal kisebb növekedést vár a Bizottság az euróövezet országaira vonatkozóan: a májusban előrejelzett 2,6 százalék helyett csak 2,5 százalékos növekedést jelez. A Bizottság indoklása szerint szokatlanul nagy a bizonytalanság az év második felében, különösen a negyedik negyedévben, a pénzpiac zavara pedig nagymértékben befolyásolhatja a bizalmat és a gazdasági növekedést. „Az európai gazdaság sértetlen alapjainak köszönhetően túllendül a jelenlegi pénzügyi zavarokon. De a fokozott kockázat arra kényszeríti a kormányokat, hogy tartsanak ki továbbra is a gazdasági reformok és a költségvetési konszolidáció céljai mellett, hogy ezzel is tovább erősítsék az Unió gazdaságát” – mondta **Joaquín Almunia** gazdasági és pénzügyi biztos.

A korábbi előrejelzést elsősorban az Unió hét legnagyobb tagállamának aktuális gazdasági kilátásai (GDP- és inflációimutatói) alapján módosították. Ez a hét tagállam (Németország, Franciaország, az Egyesült Királyság, Olaszország, Spanyolország valamint Lengyelország) teszi ki ugyanis az Unió GDP-jének közel 80 százalékát.

A pénzpiaci válság kirobbanása előtt a Bizottság értékelése szerint mind az európai,

giben elérte félidejét. Az Európai Unió most erősebb, mint a Bizottság hivatalba lépése előtt volt – hangoztatta Barroso. Hozzátéve, hogy a testület immár a lakosság életét közvetlenül könnyítő kezdeményezésekre törekszik, mint az egységes fizetési övezet megteremtése vagy a külföldi mobiltelefonálás (roaming) olcsóbbá tétele.

Magyarország az új energiatagynökség központja lenne

Magyarország pályázik arra, hogy az Európai Unió nemzeti energetikai szabályozó hatóságai együttműködését biztosító, új európai uniós ügynökség székhelye legyen – közölte **Kóka János** gazdasági és közlekedési miniszter az MTI-vel. Az Európai Bizottság ismertette új javaslatcsomagját a biztonságos energiaellátás és a valódi európai uniós energiapiac megteremtése érdekében. A Bizottság ebben javasolta a tagállamok energiapiaci szabályozó hatóságainak együttműködését elősegítő ügynökség létrehozását is, amelynek hatásköre kiterjedne ugyan jogilag kötelező erejű döntések meghozatalára, de csak kiegészítő szerepet játszana a tagállamok szabályozó hatóságai mellett. A javaslatcsomagban szereplő ügynökség létrehozásának szükségességét **Andris Piebalgs** energiaügyi biztos Brüsszelben a következőkkel indokolta: „Ez biztosítani fogja a több tagállamot érintő ügyek megfelelő kezelését, és képesé teszi az EU-t arra, hogy valódi, egységes rendszerként működő európai hálózatot hozzon létre, és ezzel előmozdítsa az ellátás biztonságát és diverzifikációját.”

Kóka János a közleményben kiemelte: „Egyik legfontosabb kérdésnek tartjuk az energiaellátás biztonságát és támogatjuk az ennek érdekében tervezett közösségi csúcscsoport létrehozását.” A közlemény emlékeztet arra, hogy a magyarországi energiaellátás biztonságáért felelős tárca eddig is sokat tett azért, hogy felhívja a figyelmet az együttműködés szükségességére.

mind pedig a globális gazdaság egészséges állapotban volt, aggodalmat legfeljebb az euró dollárhoz és jenhez képest mutatkozó tartós drágulása keltett.

Kulcskérdésnek tartják a szakértők, hogy az Európai Központi Bank folytatja-e kamatemeléseit, amivel az euró árfolyamát is drágítaná. A Bizottság az inflációt az eurózónában az idén 2 százalékra várja, csekély mértékben magasabbra, mint a májusban előre jelzett 1,9 százalék. A drágulást a magasabb nyersanyagáraknak, elsősorban az emelkedő olajáraknak tulajdonítja a testület.

Forrás: MTI/EUvonal

Fejlődő országbeli vezető az IMF élén?

Portugália informális találkozójukon megálapodtak az Európai Unió tagországainak pénzügyminiszterei és központi banki vezetői, hogy fokozzák az együttműködést olyan pénzügyi, hitelintézeti válságok kezelésében, amelyek több országot érintenek. A témának a nyár végi pénzpiaci ingadozások és a szeptemberi nemzetközi hitelválság adott különös aktualitást. Az uniós együttműködés mélyülésének eredményeképpen ráadásul egyre nő az országai határán túl is tevékenykedő pénzintézetek száma – a mostani tervek az ilyen, több országot érintő tevékenységre vonatkoznak. Ezzel együtt a portói résztvevők úgy ítélték meg, az uniót nem fenyegeti súlyos válság, a közelmúlt fejleményei elsősorban egyes országokat és azok pénzintézeteit érintik. *Fernando Teixeira dos Santos* portugál pénzügyminiszter újságíróknak úgy fogalmazott, hogy a növekvő piaci integráció önálló tényezővé vált a pénzügyi stabilitás tekintetében is, de egyúttal új stabilitási kihívást is jelent.

A miniszterek a Nemzetközi Valutaalap (IMF) jövőjéről is tárgyaltak. A pénzintézmény élén hagyományosan európai szakember áll, míg a másik nagy nemzetközi intézmény, a Világbank vezetőjét az amerikai kormányzat jelöli. Az EU azonban most hajlandónak mutatkozott arra, hogy a fejlődő országok nyomására fontolóra vegye, hogy az IMF vezetésénél ezentúl ne ragaszkodjanak európai jelölthöz. Cserében mindazonáltal az EU elvárja, hogy Washington is helyezkedjék rugalmasabb álláspontra a Világbankot illetően.

A miniszteri ülésen némi zavart okozott *Nicolas Sarkozy* francia elnök szombati lapinterjúja, amelyben az Európai Központi Bankot azzal gyanúsította meg, hogy ösztönzi a tőkepiaci spekulációt. Bírálta az államfő *Jean-Claude Juncker*t, az euróövezeti miniszterek csoportjának elnökét is. Több uniós forrás azonban Portóban visszautasította Sarkozy vádjait.

Forrás: MTI

Sarkozy számára stratégiai partner Magyarország

Katonai tiszteletadással köszöntötték *Nicolas Sarkozy*-t a budai Várban, a Sándor-palota előtt szeptember 14-én délelőtt. A francia elnök egynapos hivatalos budapesti látogatásán először *Sólyom László* köztársasági elnökkel találkozott, s tartott közös sajtótájékoztatót.

Európának szüksége van Magyarországra – jelentette ki *Nicolas Sarkozy*. A francia köztársasági elnök kiemelte: Franciaország jelen akar lenni Közép-Európában és Magyarországon is. Sarkozy azt mondta, nagyon sok minden fog eldőlni ebben a térségben, például az, hogy Európa mennyire képes a gazdasági fejlődésre. Kiemelte: Franciaország felfogásában nincs különbség kis és nagy országok között. „Csak egyenlő, egyenértékű nemzetek és államok vannak” – jelentette ki a francia köztársasági elnök.

„Franciaország számára nagyon fontos a stabilitás és a béke, és semmiféle jellegű területi demarkációt nem tudunk támogatni. De teljes mértékben megértem, milyen kulturális és érzelmi kapcsolatok vannak a határon túli magyarok és a magyarországi magyarok között” – jelentette ki Sarkozy. Közölte: Franciaország támogatja az egyéni jogokat, viszont „visszafogottabb az álláspontunk a kollektív jogokkal kapcsolatban”. Mint hangsúlyozta, a kisebbségek kérdésének ügye egy szeminárium témája lehetne. *Sólyom László* a téma kapcsán úgy fogalmazott, hogy saját kisebbségeink kulturális azonoságát, identitását fenn kell tartani. Véleménye szerint Magyarországnak mindig külön szerep jutott a keleti országokon belül. Sarkozy azt mondta, Magyarországon van az egyik legerősebb nemzeti hagyomány az európai országok között, „Magyarország európai történelmét századokban mérjük”.

A francia elnök kiemelte a környezetvédelem ügyét. „Franciaország segíteni fog önnek abban, hogy megvédhessük a Földünket, és a Föld élővilágát” – fordult Sarkozy a zöld elnökök hálózatát létrehozó magyar államfőhöz.

Sólyom László hangsúlyozta, hogy a francia elnök ebben a régióban először Magyarországra látogatott. A magyar államfő meghívta *Nicolas Sarkozy*t a november 8-án Magyarországon megrendezendő World Science Forumra.

A reformok tehetik versenyképessé az Európai Uniót – mondta a francia elnök a magyar kormányfővel tartott közös sajtóértekezletén. A reformok szükségessége mellett érvelt *Gyurcsány Ferenc* is. Földrajzi helyzeténél fogva kiemelkedő szerepe van Magyarországnak Európában. Franciaország is stratégia partnerséget szeretne kialakítani a magyarokkal – hangsúlyozta. *Gyurcsány Ferenc* hozzátette: a régiónak

Veres János: legkorábban 2011-ben lesz euró

Hamarosan megalakul a Nemzeti Euróakoordinációs Bizottság, melynek feladata az euró bevezetésének technikai előkészítése lesz. A testület dolgozza majd ki az euróra való átállás tervét, amelyet évente aktualizál. Az euró bevezetéséhez a tagállamoknak tervet kell készíteniük, amely az új valutára történő átállás keretrendszerét és kulcsfontosságú elemeit tartalmazza. Az átállási terv kidolgozása a Nemzeti Euróakoordinációs Bizottság feladata, melynek elnöke a pénzügyminiszter, társelnöke a jegybank elnöke lesz. A bizottság az euró bevezetése előtt konkrét szakmai javaslatokat készít a közzsféra és a magánszféra számára. *Veres János* megerősítette: az euró bevezetésének céldátumát továbbra sem tűzi ki a kormány, ugyanakkor 2009-ig teljesíteni akarja a maastrichti kritériumokat. Ezután Magyarországnak – mint minden eurót bevezetni kívánó országnak – két évet kell majd eltöltenie az euró előszobájának számító ERM-2 rendszerben, ami alapján legkorábban 2011-ben térhet át hazánk is a közös valuta használatára.

Kiegyensúlyozott versenyt sürget a cégek között az EU

A kis- és közepes, illetve a nagyvállalkozások közötti kiegyensúlyozott piaci verseny ösztönzése az Európai Unió egyik fontos célja – hangzott el azon a brüsszeli szakmai konferencián, melyen az Európai Bizottság értékelte az unió modern kis- és közepes vállalkozási politikájának eredményeit. A rendezvényen *Herczog Edit* (MSZP) európai parlamenti képviselő *Günter Verheugennal*, az Európai Bizottság vállalkozás- és iparpolitikáért felelős alelnökével közösen mutatta be a parlament és a bizottság által az elmúlt három évben végzett munkát. Az Európai Parlament 2004-ben létrehozott kis- és középvállalati (kkv) politikája számottevő újításnak számít az uniós törvényhozásban. A kis- és középvállalatok megsegítése az egyik első olyan törekvés, amelyet az európai törvényhozó következetesen, minden jogalkotási munkájában igyekszik szem előtt tartani. Az unió általános

szüksége van Franciaország figyelmére. A két vezető a tárgyalás után bejelentette: közösen fordulnak az Európai Parlament néppárti és szocialista frakciójához annak érdekében, hogy megalakuljon az EU-ban az úgynevezett Bölcsék Tanácsa.

Később a francia elnök az Országházban mondott beszédében újra stratégiai partnerségként jellemezte Franciaország és Magyarország viszonyát, amelyet testvérinek nevezett. Sarkozy hangsúlyozta, hogy az EU decemberi csúcstalálkozóján javasolni fogja egy 10-12 tagból álló testület létrehozását, amelynek feladata a 2020-2030-as évek Európája küldetésének átgondolása lesz. A francia elnök a reformra váró területek között a bevándorlást, az energiafüggőség ügyét, a közös európai biztonság és védelem kérdését, valamint Koszovó státuszának megoldását említette. (2008 második félévében Franciaország tölti be az Európai Unió soros elnöki tisztségét.) Európa nem lehet mozdulatlanra ítélve, Európának fejlődnie kell – jelentette ki Sarkozy.

Forrás: HVG

Európai Ügyek Bizottsága: vitára alkalmas a zárszámadás

A Magyar Országgyűlés Európai Ügyek Bizottsága a kormánypárti képviselők igen és az ellenzékiek nem szavazataival általános vitára alkalmasnak tartotta a 2006. évi költségvetés végrehajtásáról szóló zárszámadási törvényt.

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) képviselője az átláthatóság érdekében javasolta, hogy a jövőben ne külön a tárcáknál, hanem egy fejezetben, az európai integrációs fejezetben jelenjen meg az EU-s pénzügyi teljesítés is. A kormány a javaslattal egyetért, az előterjesztő képviselője jelezte, hogy a 2008-as költségvetési törvényjavaslat szerint a strukturális és kohéziós alapok összes forrása egy fejezetbe kerül. Ugyanakkor hozzátette, hogy ez pusztán prezentációs kérdés, hiszen a kifizetések eddig is egy szervezethez tartoztak. Kérdésre válaszolva elismerte, hogy az EGT norvég alapból, bár a 2006-os terv 1,7 milliárdos kifizetést tartalmazott, csak az idén indultak meg a kifizetések. Az első körben az egyedi projektek kormányzati kijelölése megtörtént, illetve a második körnek számító pályázatok kiírása is elindult.

Bizottsági felvetésre, hogy a fejezet neve ne integrációs legyen, hiszen *Eörsi Mátyás* (SZDSZ) bizottsági elnök szavai szerint Magyarország már integrálódott az EU-ba, a kormány képviselője azt mondta: megpróbálnak pontosabb elnevezést találni.

Ékes József (Fidesz) felvetette, hogy a körbetartozások okozta problémák enyhítéseért csökkenteni kellene a kifizetési határidőket. Válaszában a kormány képviselője arra hívta fel a figyelmet, hogy a

kifizetéseknek költségvetési akadály nem volt, sőt több esetben hazai forrásból előlegezték meg az uniós forrásokat is. Ugyanakkor arra is figyelmeztetett: a határidők túlzott csökkentése mellett megoldhatatlan a bizonylatok teljes körű ellenőrzése, ami erősítheti az uniós pénzek visszafizetésének veszélyét. Az ÁSZ ezzel összefüggésben javasolja a pénzügyi bizonylatokkal foglalkozó apparátus megerősítését.

A bizottság megvitatta a Magyar Európai Üzleti Tanács (HEBC) 2007. évi „A felelősség közös” elnevezésű jelentését is. *Takács János* a HEBC elnöke, az Elektrolux közép-európai igazgatója ismertette: a HEBC tagvállalatai a magyar gazdaság jelentős befektetői, 2006. évi összesített nettó árbevételük 5150 milliárd forint volt, alkalmazottainak száma 29 ezer. Véleménye szerint Magyarország versenyképességének javítása érdekében széles körű nemzeti konszenzusra nyugvó, hosszú távú nemzeti stratégiára, stabil jogi és gazdasági környezetre, kiszámíthatóságra és átláthatóságra van szükség. E nélkül, szavai szerint az országnak csekély reménye van a felzárkózásra. Hozzátette: ez nem feltétlenül jelent teljes egyetértést minden kérdésben, de készséget az együttműködésre mindenképpen. Ellenzéki képviselők ellentmondásosnak tartották, hogy a tanács tagjai sürgetik a hosszú távú stratégiát ugyanakkor támogatják a reformokat is. A reformok ugyanis véleményük szerint ad hoc módon született, hosszú távú tervekbe nem illő lépések.

Ivanics Ferenc (Fidesz) a nemzeti konszenzust illetően azt mondta: ez csak akkor képzelhető el, ha hiteles emberek között jön létre. „Jelenleg azonban nincs meg a politikai hitelesség” – utalt a kormányfőre a fideszes képviselő. *Eörsi Mátyás* szerint ma kettős a nyomás a magyar politikán: a versenyképesség csökkenésének megállítására hozott intézkedések sürgetése, másik oldalról azonban az ennek érdekében tett reformlépések elutasítása.

Fodor István, az Ericsson Magyarország elnöke kifejtette: konszenzus úgy alakulhat ki, ha a programokat nemcsak véleményezésre adják át az ellenzéknek, hanem azokat közösen készítik el, ezt általában minden országban a kormányzat kezdeményezi.

A HEBC az Európai Gyáriparosok Kerekasztalának (ERT) magyarországi üzleti tanácsa. Az ERT 45 európai ipari vállalat legfelső vezetőjét tömörítő fórum, 1500 milliárd eurós összforgalommal, 4,5 millió alkalmazottal világszerte. Legfőbb célja az európai ipar versenyképességének előmozdítása.

Forrás: MTI

költségvetésébe, a kutatás-fejlesztési keretprogramba, a versenyképességi és innovációs programba, a szolgáltatási irányelvbe, a vegyi anyagokra vonatkozó REACH rendeletbe vagy éppen a jelenleg létrehozás alatt álló technológiai intézet alapító jogszabályaiba számtalan olyan rendelkezést épített be a parlament, amelyek a kisvállalatoknak biztosítandó méltányos eljárásokról, egyszerűbb adminisztrációról, könnyebb finanszírozási és innováció-hasznosítási lehetőségekről gondoskodnak.

Merkel támogatja a bölcsék tanácsát

Angela Merkel német kancellár támogatja *Nicolas Sarkozy* francia elnök a bölcsék tanácsának létrehozásáról szóló ötletét. Sarkozy javaslata szerint a független testület Európa jövőjéről kezdene vitát. Sarkozy az ötletet még múlt hónapban vetette fel, amikor a török csatlakozási tárgyalások további folytatásának feltételül szabta az Európa jövőjéről szóló vita elindítását. Merkel, aki a francia elnök hivatalba lépése óta harmadszor találkozott Sarkozyval, támogatásáról biztosította a javaslatot. A mesebergi kastélyban tartott megbeszélésen Merkel ugyanakkor kifejtette, hogy a bővítésről szóló vitának nem kizárólag Törökországgal kellene foglalkoznia. Azt egyelőre nem lehet tudni, hogy kik lennének a tanácsadó testület tagjai, erről a két vezető más EU-tagországokkal is egyezett. A találkozón szó volt a nemzetközi pénzügyi piacok védtelenségéről, amelyről Merkel és Sarkozy is úgy vélekedett, hogy jobb szabályozásra lenne szükség. Nem engedhetjük, hogy néhány spekuláció az egész nemzetközi rendszert romba döntse – mondta Sarkozy. Merkel és Sarkozy közös nyilatkozatot adott ki, melyben úgy fogalmaznak, hogy az EU-nak egységes álláspontot kell képviselnie a tisztességtelen gyakorlatok megakadályozása érdekében.

Új javaslat az EP-képviselői helyek elosztására

Októberben szavaz az Európai Parlament arról a 2007. szeptember 11-

1300 milliárd forint jut az agráriumbra a következő hét évben

Az EU elfogadta a hét évre szóló fejlesztési terv agrár vonatkozású részét, ami összesen 1300 milliárd forint felhasználását jelentheti a következő években – mondta Gráf József egy mézüzem-avatáson Dunavarsányban. Az agrárminiszter elmondta: ennek az EU-s keretnek egy jelentős része a méztermelés feltételeinek javítására, az ágazat megújítására jut majd, hogy a magyar méz továbbra is képes legyen megőrizni vezető szerepét az exportpiacon. Hozzátette: Magyarországon évente 25 ezer tonna mézet termelnek, ennek nagyobb hányadát exportálják. A hazai fogyasztás ugyanis még meglehetősen alacsony, mindössze 40 gramm fejenként, holott az európai átlag ennek többszöröse és az egészséges táplálkozásban a méznek, mint természetes tápanyagnak, kiemelkedő szerepe.

Takács Ferenc, az Aranynektár Kft. ügyvezetője elmondta, hogy a mostani beruházás 730 millió forintból valósult meg, ennek 40 százalékát EU-s pénzek tették ki.

Az üzemből a Magyarországon megtermelt méz 35 százalékát fogadják, korszerű eljárással, jó minőségben csomagolják és nagy részét exportálják. A cég tavalyi árbevétele elérte a 4,5 milliárd forintot. Négyféle mézet – akác, virág, hárs és erdei – csomagolnak és jutnak tovább a piacra. A közelmúltban bevezették az izotópos vizsgálati módszert, ami garancia arra, hogy csak jó minőségű termékek kerüljenek a piacra – hívta fel a figyelmet az ügyvezető. Az üzemből 40 új munkahelyet teremtettek.

Forrás: MTI

Az uniós támogatások húsz százaléka környezetvédelemre fordítható

A környezetvédelem fontosságát jelzi, hogy a következő hét évben az országba érkező uniós támogatások húsz százaléka környezetvédelmi célokra fordítható – mondta Fodor Gábor miniszter Tatán, az Öreg-tó és az Által-ér rehabilitációjáról rendezett fórumon.

„Környezetvédelmi célokra 1700 milliárd forintot kapunk a következő időszakban az EU-tól és a közösség kifejezetten ösztönzi, hogy az új tagállamok kiemelt célként kezeljék e kérdést” – tette hozzá a miniszter, aki a környezetvédelem ügyét pártoktól független, közös nemzeti ügynek nevezte.

A Tata-Vértesszőlős-Tatabánya kerékpárút évek óta húzódo ügyében érkezett lakossági felvetésre Fodor Gábor elmondta, már megvan a pénz arra, hogy a következő hét évben megduplázzák a kerékpárutak hosszát az országban és pályázatok útján 60 milliárd forintot szánnak erre. Az Által-ér és a tatai Öreg-tó vízgyűjtő

tő területének rehabilitációjára az Új Magyarország program keretében 1,5 milliárd forintot hagyott jóvá a kormány. A tavat az oroslányi és a tatabányai iparterületeken átfolyó Által-ér táplálja, vízgyűjtő területének nagysága megegyezik a Velencei-tóéval. A tó a Balaton és a Velencei tó után az ország nyugati felének harmadik legnagyobb élővize.

A rehabilitáció során 50 kilométeren eltávolítják az üledéket az Által-érből és közel 40 hektáron biológiai szűrőmezőként mesterséges mocsarakat hoznak létre, valamint az öntisztulás érdekében visszafolytatóztatják az Öreg-tó kibetonozott partját. A három évig tartó munkát 2008 őszén kezdi meg az Észak-Dunántúli Vízügyi és Környezetvédelmi Igazgatóság.

A tatai Öreg-tó területe 220 hektár, történelmi idők óta üdülőterület. Partján Luxemburgi Zsigmond német-magyar császár által emelt vár található a XIV. századból, valamint az Esterházyak kastélya, a piaristák rendháza és számos barokk villa. A tó Közép-Európa legnagyobb madártelelőhelye, őstől tavaszig 30-40 ezer, Skandináviából és Szibériából érkezett vadlúdnak nyújt menedéket.

Forrás: HVG

Segítené az EU a fejlődő országokat a klímaváltozás elleni harcban

A negatív hatású éghajlatváltozás elleni harc fokozása érdekében szövetséget ajánl az Európai Unió a szegény, fejlődő országoknak. Ennek keretében egyebek között jelentős uniós támogatással igyekeznek javítani az érintett országok felkészültségét a különböző természeti katasztrófákra.

Louis Michel, az Európai Bizottság támafelelőse brüsszeli sajtótájékoztatóján bejelentette, hogy a klímaváltozás elleni fellépést beépítik a szegénység nemzetközi leküzdését segítő hivatott uniós stratégiába. Emellett az EU hozzá kíván járulni az éghajlatváltozást előidéző erdőirtások visszaszorításához és a szegény országok fűtőanyaghoz jutásának megkönnyítéséhez is.

A Barroso-bizottság mintegy három éve megkezdett működése alatt az EU egyik legfőbb prioritásává lépett elő az éghajlatváltozás lassítása: ennek érdekében az unió egyoldalú kötelezettséget vállalt a káros gázok kibocsátásának csökkentésére, és ugyanezt kérte a világ gazdaság más főszereplőitől is.

A fejlődő országok támogatására e területen a következő három évben 50 millió eurót szán a bizottság a központi költségvetésből, de Michel arra buzdította a tagországokat, hogy korábbi ígéreteiket betartva nemzeti forrásokból is járuljanak hozzá a szegényebb államok erőfeszítéseikhez.

Forrás: MTI

én ismertetett javaslatról, amely az EP-képviselői helyek számának újraszámolására vonatkozik az egyes tagországok között. A francia néppárti *Alain Lamassoure* és a román szocialista *Adrian Severin* által közösen kidolgozott javaslat az egyes országoknak jutó európai parlamenti mandátumok számát egyfelől igyekszik a lakosság számarányaihoz igazítani, másfelől figyelembe veszi azt, hogy az unió általános intézményi reformja jegyében az EP létszáma a jelenlegi 785 helyett a jövőben ne haladhatja meg a 750-et. A legnagyobb tagállamnak, Németországnak a mostani 99 helyett legfeljebb csak 96 EP-képviselője lehet majd. Kérdés, hogy a lengyelek beleegeznek-e a Lamassoure-Severin javaslatba, mert Varsó eddig ragaszkodott ahhoz, hogy továbbra is Spanyolországával azonos számú képviselője legyen, de a javaslat értelmében – a népességi adatok miatt – hárommal kevesebb jutna neki, mint Spanyolországnak.

EU-áldás a Vidékfejlesztési Programon

Az Európai Unió vidékfejlesztési bizottsága szeptember 19-én egyhangú szavazással elfogadta az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programot – jelentette be Gráf József földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter. A Fidesz szerint a program olyan feltételeket szab, amelyek alapján a nagyüzemek jutnak hozzá a támogatások legnagyobb részéhez.

Magyarország ezzel az uniós országok első harmadában van az elfogadott vidékfejlesztési tervek tekintetében. A miniszter elmondta: a 2007-2013. évre szóló program elfogadásával a magyar mezőgazdaság részére több mint 5 milliárd euró fejlesztési forrás nyílik meg, ebből 3,8 milliárd euró a közösségi rész, a fennmaradó hányad magyar nemzeti kiegészítés. Számítások szerint az önerő figyelembevételével a források felhasználása révén 9 milliárd euró értékű fejlesztés valósulhat meg a magyar agráriumban és a vidéken. Gráf József hangsúlyozta, hogy soha nem látott nagyságrendű fejlesztési forrásról van szó.

Új iskolával indult a tanév Derecskén

Az intézményi társulás megmentette a tanári kart

A derecskei főtér díszbe a tekintélyt parancsoló Bocskai István Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény újonnan kibővített és felújított épülete, amelyet a tanévnyitóval egybekötve adtak át szeptember 3-án.

A Debrecentől alig 15 kilométerre délre fekvő, 9200 fős kisvárosban az utóbbi évek legnagyobb beruházása készült el szeptemberre: a Bocskai István Általános Iskola épületét nemcsak felújították, hanem új szárnyal is gazdagodott. Az új épületrészben informatikai és nyelvi tantermek, sportterem, kézilabda pálya található, míg a régi épületre új tető került. – A tanév kezdetére szinte minden a helyén van – húzta alá *Bakó István* polgármester a tanévnyitón tartott köszöntő beszédében.

A negyedmilliárdos beruházás nagyobb részt uniós forrásból valósult meg, de az önkormányzat biztosította hozzá az önerőt, illetve a pályázatírás költségét. Ezen felül még hárommillió forintot szavazott meg a képviselő-testület a kivitelezés során felmerült gondok orvoslására. A beruházást végző helyi Generálép 3 Kft. szintén hárommillió forintot ajánlott fel, és az sem hanyagolható el, amivel más vállalkozók, valamint a szülők járultak hozzá, hogy az iskola időben elkészüljön.

– Minden pályázatot derecskei vállalkozó nyert, így a bekerülési összeg tulajdonképpen helyben maradt – szögezte le *Bakó István*. Megemlítette: sajnálatos módon egy áldozatot is követelt az építkezés, ugyanis egy dolgozó halálos munkahelyi baleset ért.

Az évkezdés kapcsán szólt a polgármester arról is, hogy Derecskén egyetlen pedagógust sem kellett elbocsátani, ami nagy eredménynek számít. A közelmúltban Tépe, Konyár és Sáránd általános iskolái társultak a derecskeihez, aminek következtében 1500 tanulója és 144 pedagógusa lett az intézménynek. – Nincs még egy olyan kisváros, ahol a sportsarok mellett négy tornaterem is szolgálja a tanulók egészséges nevelését – büszkélkedett a város első embere.

Rácz Róbert, a megyei közgyűlés elnöke, személyes hangon kezdte ünnepi beszédét: elmondása szerint át tudja érezni a most elsősök várakozását, szorongását, hiszen az ő fia is ezen a napon lépte át az általános iskola küszöbét. A közgyűlési elnök szerint alapos tévhit, hogy csak a nagy városokban lehet minőségi életet élni. Meggyőződése: a minőségi életet valójában épp a vidék nyújtja, többek közt azzal az előnnyel, hogy itt az emberek ismerik egymást. Utalt a 77 évvel ezelőtti időkre, amikor az iskola eredeti épülete készült: – Akkor sem voltak épp vidám évek, gazdasági világválság dúlt, mégis iskolákat építettek – húzta alá, majd párhuzamot vont a mai helyzettel, s hozzáfűzte: – Amikor gondban van az ország, iskolát épít.

Rácz Róbert elismerőleg szólt a derecskei képviselő-testületről is, amelynek volt bátorsága iskolát építeni. Beszéde végén azt kívánta: legyen kicsi ez az iskola tíz év múlva, s kelljen újabbat építeni.

Pálóczi Gábor iskolaigazgató szerint most is aktuális a 77 évvel ezelőtti iskolaavatóra írt vers sora: a templom mellett a legerősebb vár az iskola. Reményét fejezte ki, hogy olyan embereket fog nevelni az intézmény, akik hasonló épületeket terveznek majd, illetve gyógyítanak, oktatnak... Az igazgató ígéretet tett, hogy óvni, gyarapítani fogják az épületet.

Márton Attila, a térség egyéni országgyűlési képviselője kiemelte, hogy rekord-idő alatt készült el a beruházás. Egyúttal példaértékűnek nevezte azt a folyamatot is, amely során zökkenőktől mentesen, szakmai egyeztetések sorozata után jött létre a résztvevők érdekeit szem előtt tartó intézményi társulás.

Nyíró Gizella

Nemzetek vitája az EU alkotmányáról

A 2007. június 21-én kezdődő európai tanácsi ülés során a tagállamok eddig nem tapasztalt lendülettel igyekeztek megvédeni nemzetállami érdekeiket, s elfogadtatni módosító javaslataikat. A Kaczynski testvérek azzal fenyegetőztek, hogy elhagyják a tárgyalótermet, Peter Balkenende éles hangon vitatkozott Guy Verhofstádt-tal, Tony Blair pedig Nicolas Sarkozy-vel került heves konfliktusba, mindezek miatt az ülést egy alkalommal fel is függesztették.

Az alábbiakban röviden szeretném megvilágítani a felfokozott indulatok hátterét. A tárgyaláson résztvevő országokat csoportosítva három tábort különböztethetünk meg.

Az első és legnagyobb csoport, amelyben 22 ország, köztük Magyarország is található, az alkotmányszerződés feltámasztásában reménykedett, s összességében azt mondhatjuk, hogy el is érte célját, hiszen a 2004-es szöveg jó része átkerült a reformszerződés tervezetébe.

A második táborba egy ország, Lengyelország tartozott, a szavazási rendszer számára előnyös módon történő megváltoztatását, illetve a régi rendszer hatályának meghosszabbítását tűzte célul. A Kaczynski testvérpár, mint „kis nagy” ország elérte célját, azonban sokan úgy gondolják, hogy e sikerért a későbbi költségvetési tárgyalásokon nagy árat fog fizetni.

Az utolsó országcsoport a nemetmondók táborába, mely a franciákat, a briteket, a cseheket és a hollandokat foglalja magában. Az ide tartozó nemzetek érték el a lengyelek mellett a legnagyobb opt-out-okat (az adott kötelezettségvállalás alól való kívül maradás) és a legmeghatározóbb változtatásokat. A legnagyobb vitát kiváltó módosító javaslat Nicolas Sarkozy elképzelése volt, a „szabad és torzulásoktól mentes piac”, mint célkitűzés kivétele a szövegtervezetből. (Ennek ellensúlyozására az állam- és kormányfők elfogadtak egy jegyzőkönyvet, amely megerősíti az Unió arra vonatkozó jogát, hogy indokolt esetben a szerződések rendelkezései alapján fellépjen a versenytorzító magatartással

szemben.) A francia elnök tette érthető, ha sorozatos „protekcionista” lépéseit (Alstom, Areva, Siemens stb.) figyelembe vesszük, s ismerjük Brüsszel azon jövőbeli terveit, amelyek az energiaszektorbeli versenyt serkentendő a különböző nagy cégcsoportok – a német RWE és az Eon, illetve a francia EDF – részére bontását célozzák. Mindezek után korántsem meglepő, hogy két hónappal az Európai Tanácsi ülést követően létrejött a világ harmadik legnagyobb közműszolgáltatója a Suez és a Gaz de France egyesülésével a Suez-Gdf. Az ügylet létrejöttét nem más, mint Nicolas Sarkozy szorgalmazta, kizárva ezzel a lehetőségét annak, hogy a potenciális vevőként fellépő olasz Enel SpA belépessen a francia piacra. Az újonnan létrejött GDF Suez-ben az állami tulajdonhányad eléri a 35%-ot. A cég vezetője a szeptemberben az is jelezte, hogy részt vennének a Nabucco-projektben.

Nicolas Sarkozy megválasztása óta markáns, aktívan fellépő, a nemzet érdekeit védő Európa-politikát folytat. A megváltozott szerepvállalás, melynek ékes bizonyítéka az Európai Tanácsi ülés, következtetni enged arra is, hogy milyen ambíciói vannak Franciaországnak Európa jövőbeni vezetésével kapcsolatban.

A brit sikerek – az Alapjogi Karta, a bel- és igazságügyi opt-out – emlékeztetessé tették Tony Blair utolsó hivatalban töltött napjait, ugyanakkor feladták a labdát utódjának. Gordon Brown egyre nagyobb nyomás alatt áll, hiszen a közvélemény-kutatások szerint a választók kétharmada támogatja a Tony Blair által megígért népszavazás kiírását. A *The Daily Telegraph*'s „Döntsenek

az emberek” petícióját már 86 ezren írták alá. Ennek azonban csak nyomásgyakorlásként van jelentősége, hiszen a referendum kiírása egyedül a kormány döntésétől függ. Mindeközben azonban a kabinetben belül is egyre több munkáspárti képviselő a referendum mellett teszi le a voksát.

A csehek bár nem kerültek át az első táborba, azonban a kormány minden szorosabb együttműködést és kompetencia-eltolódást ellenző, valamint az alkotmány szükségességét elutasító álláspontja mérséklődni látszik. A csehek legfontosabb céljai a Tanács ülését megelőzően a 'C' betűs szó (alkotmány terminus) illetve a jelképek kivétele volt a tervezetből és annak biztosítása, hogy a kompetenciaáramlás ne csupán egyirányú lehetőség legyen. Mi állhat a cseh álláspont konszolidálódásának hátterében? A három pártból álló cseh kormánykoalícióban a zöldek is részt vesznek, akik közismerten alkotmánypártiak. Továbbá az a tény, hogy a 2009-es európai parlamenti választásokat megelőző félévben, amikor a reformszerződés ratifikációjára lehet számítani, a csehek fogják a soros elnöki feladatokat ellátni, magyarázatot adhat a kérdésre.

A hollandok eltökélt szándéka volt, hogy bekerüljön az új szerződésbe, hogy az uniós elveknek való megfelelés követelménye helyett, az unós értékeknek való megfelelés és annak aktív előmozdítása legyen az újonnan csatlakozó országok felvételi kritériuma. Az alkotmányszerződésben e változtatások alkalmazása azért volt fontos, hogy minél elfogadhatóbbá tegyék a holland közvélemény számára a szöveget, megelőzve a 2005-ös népszavazás előtt kialakult helyzetet.

Peter Balkenende miniszterelnök másik sikeres lépése – *Sarkozyval* karöltve – a nemzeti parlamentek szerepének erősítése volt. Hat hét helyett immáron nyolc hét áll majd a nemzeti parlamentek rendelkezésére, hogy kifogásaikat benyújtsák egy adott uniós jogszabálytervezettel az ún. megerősített szubszidiaritási ellenőrző mechanizmus keretében. E „sárga lapos rendszer” szerint amennyiben a nemzeti parlamentek egyszerű többsége a szubszidiaritás elve alapján vitat egy jogszabály-tervezetet – sárga lapot mutathat fel – és akkor a Bizottságnak újra meg kell vizsgálnia a szöveget, amit fenntarthat, módosíthat, vagy visszavonhat. Ha a Bizottság a tervezet megtartása mellett dönt, egy indoklással ellátott véleményben el kell magyaráznia, miért véli úgy, hogy a tervezet megfelel a szubszidiaritás elvének. Az indoklással ellátott véleményt, akárcsak a nemzeti parlamentek véleményét az uniós jogalkotó rendelkezésére kell bocsátani, hogy azt figyelembe vegye azt a jogalkotás során. Ezt követően egy speciális eljárás veszi kezdetét. Mindezekon felül a reformszerződés egy új általános cikket fog tartalmazni a nemzeti parlamentek szerepéről.

Összességében az Európai Parlament Alkotmányügyi Bizottságában dolgozó képviselők kritikusan viszonyulnak a szerződéstervezethez, véleményük szerint a 145 oldalas szöveg ugyanolyan olvashatatlan, mint a korábbi EU-Szerződések. *Andrew Duff* liberális képviselő szerint nem lehet az állampolgárokhöz közelebb tenni az Európai Uniót oly módon, hogy az uniós állampolgárságról szóló cikket nem a tervezet elejére, hanem egy sokkal kevésbé fontos helyre teszik.

A fent vázolt álláspontokon túl is vannak a reformszerződés elé gördülő akadályok. A szeptember 7-én és 8-án Viano do Castelo-ban megrendezett külügyminiszeri csúcstalálkozó ráébresztette ugyanis az Unió vezetőit, hogy az októberi lisszaboni

EU-csúcsig az aláíráshoz vezető út komoly vitákkal lesz terhelt az egyes tagállamok – például Nagy-Britannia és Lengyelország – újabb és újabb módosító javaslatai következtében. Ráadásul Lengyelországban pont az októberi csúc után lesznek a választások, így a Tanácsban tárgyaló partnerek, lehet, hogy egy hétre rá már nem is lesznek pozícióban.

Az aláírt szerződés ratifikációjának a 2009. júniusi Európai Parlamenti választásokat megelőzően be kell fejeződnie.

*Mandák Fanny – Voller-Szenci Ildikó
Brüsszel, 2007. szeptember 20.*

PÁLYÁZNI MUSZÁJ, még az önkormányzatoknak is!

A rovatunkban feldolgozott témákkal az önkormányzati vezetőknél szeretnénk segítséget nyújtani.
Információ: Makai Attila 06 (1) 354-1638, aditus@aditus.hu

Milliárdos támogatás közoktatási beruházásokra

A regionális operatív programok keretében szeptemberben kiírták a közoktatási infrastruktúra és eszközfejlesztésre vonatkozó pályázatokat. Az első körben január 8-áig lehet benyújtani a pályaműveket a konvergencia kritérium alá tartozó régiókban. (A Közép-magyarországi régióban lapzártánkat követően jelenik meg az új kiírás.)

A közoktatási intézmények beruházásainak (infrastruktúra és eszközfejlesztés) célirányos támogatása révén lehetőség nyílik a közoktatási reformfolyamatoknak és a 21. század iskolája zászlóshajó programnak megfelelően a minőségi oktatás megteremtéséhez szükséges feltételek kialakítására. A demográfiailag növekvő, vagy stagnáló népességű településeken lévő intézmények fejlesztéseinek, valamint a magas számú hátrányos helyzetű gyermekekkel rendelkező intézmények fejlesztéseinek támogatása a régiók hosszú távú versenyképességéhez járul hozzá, a régiókon belüli társadalmi kohézió, az egyenlő esélyek és a korszerű iskola megteremtése révén. A versenyképes tudás megszerzése érdekében szükséges az oktatás minőségének és hatékonyságának növelése.

KIK PÁLYÁZHATNAK?

Jelen konstrukció keretében a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény szerinti alábbi nevelési-oktatási intézmények fenntartói és az általuk alkotott konzorciumok nyújthatnak be pályázatot:

- óvoda;
- általános iskola;
- szakiskola (gyakorlati helyek/műhelyek fejlesztésére irányuló infrastrukturális beruházás nem támogatható);
- gimnázium, szakközépiskola (gyakorlati helyek/műhelyek fejlesztésére irányuló infrastrukturális beruházás nem támogatható);
- alapfokú művészetoktatási intézmény;
- gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmény;
- diákotthon és kollégium
- többcéltű intézmények

A Dél-alföldi régióban szakiskola és szakközépiskola nem jogosult pályázat beadására.

ÜTEMEZÉS

A pályázatokat kétfordulós eljárás keretében bírálják el, ezért a végleges támogatási döntést az eljárás második fordulója után hozzák meg. Az első fordulóra 2007. szeptember 25-étől 2008. január

áig lehet pályázatot benyújtani. Az első fordulóban született támogatási döntés időpontjától a pályázóknak fél vagy egy év áll rendelkezésükre, hogy a végleges pályázatot kidolgozzák. A támogatott pályázatok a projekt előkészítéséhez a közreműködő szervezettől szolgáltatásokat igényelhetnek.

A RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ FORRÁS RÉGIÓNKÉNT

Régió	TERVEZETT KERETÖSSZEG (MILLIÓ Ft)
Nyugat-dunántúli régió	5 250
Dél-dunántúli régió	10 285
Közép-dunántúli régió	5 732
Dél-alföldi régió	8 995
Észak-alföldi régió	12 213
Észak-magyarországi régió	6 524

A FŐ TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK

A támogatható tevékenységek köre kettő részre oszlik, alaptevékenységekre illetve csak alaptevékenységekkel együtt támogatható, kiegészítő tevékenységekre.

A támogatható alaptevékenységek körébe tartozik az energiatakarékos és korszerű közoktatási intézmények akadálymentes kialakítása, meglévő intézmények akadálymentes felújítása, bővítése, építése, átépítése, többfunkciósá tétele. Ezen felül támogatott a megújult tartalmi és módszertani programokhoz illeszkedő integrált, funkcionális intézményi belső terek kialakítása is, amelynek figyelembe kell venni a méltányos oktatási környezet alapkövetelményeit. A Közép-dunántúli és a Dél-alföldi régióban diákotthonok bővítése, felújítása és korszerűsítése is lehetséges.

Intézménylétesítéshez kapcsolódó infrastrukturális fejlesztés három esetben engedélyezett. Az első eset, amikor az új intézmény jelenleg működő intézmények összevonását követően, azok jogutódjaként jön létre. A második esetben az új intézménynek 8-12 jelenleg működő intézmény összevonását követően, azok jogutódjaként, többcéltű intézményként kell létrejönnie. Ilyenkor az igényelhető támogatás összege 500-1000 millió forint, kollégiumi fejlesztést is magában foglaló beruházások esetén 500-1200 millió forint. Végül óvoda létesítésére, vagy többcéltű intézmény keretében óvoda-bölcsőde létesítésére csak akkor kerülhet sor, ha az adott település nem rendelkezik még óvodával, és a demográfiai mutatók indokolják is azt. A Dél-alföldi régióban az óvoda-bölcsőde többcéltű intézmény keretében történő fejlesztésére csak 10 000 fő lakosságszám alatti települések pályázhatnak. A Dél-dunántúli régióban kiírt pályázatban ettől jelentős el-

térések figyelhetőek meg, mivel ott kizárólag többcélú intézmény keretében megvalósuló óvoda-bölcsődét lehet új intézményként létrehozni.

Új épület építésére kizárólag akkor nyílik lehetőség, ha nem kerül sor új intézmény létrehozására (kivételt képez ez alól a fent említett 3 eset) és amennyiben rendelkezik már ugyanazon funkciót ellátó épülettel, akkor a már meglévő épület gazdaságos átalakításra nem alkalmas vagy életveszélyes állapotban van, valamint a létesítendő épület/épületegyüttesnek a már meglévő épület minden közoktatási tevékenységhez kapcsolódó funkcióját teljes körűen el kell látnia. Az új építés közoktatási tevékenységhez kapcsolódó feladat- és funkciócsökkenést tehát nem eredményezhet.

Infrastruktúra-fejlesztésre csak eszközbeszerzéssel együtt lehet pályázni. Az intézménylétesítés költségei nem számolhatóak el, csak az intézménylétesítéshez kapcsolódó infrastrukturális fejlesztés költségei.

A TÁMOGATHATÓ KIEGÉSZÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

- Információs és Kommunikációs Technológiák (IKT) komplex eszközrendszerének fogadására alkalmas intézményi környezet kialakítása. Az intézmények IKT eszközellátásának fejlesztésére a TIOP (Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program) biztosít majd forrást.
- Az intézmények udvarának akadálymentes felújítása, bal-esetmentesítése, tanulást segítő térként való bekapcsolása az oktatás folyamatába (A Dél-dunántúli régióban az alaptevékenységek körébe sorolt tevékenység)
- Mellékhelyiségek, higiénias létesítmények, valamint a tanórán kívüli, a lakóhelyi társadalmi közösség számára is felkínált tevékenységek helyszíneinek akadálymentes kialakítása, pl. konyha, szerverszoba, tornaterem, tornaszoba, orvosi szoba, szocializációt segítő helyiségek, illetve tanuszoda/ tanmedence korszerűsítése. (A Dél-dunántúli régióban az alaptevékenységek körébe sorolt tevékenység)
- Építésiügyi hatóság által kötelezően előírt parkoló-férőhelyek létesítése
- A sajátos nevelési igényű gyerekek, diákok képzését, fejlesztését biztosító speciális eszközök és berendezések beszerzése
- Info-kommunikációs akadálymentes eszközök beszerzése
- A nevelés-oktatás tartalmi fejlesztéséhez szükséges eszközök, berendezések beszerzése
- A nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszköz és felszerelés jegyzékben (11/1994. (VI.8.) MKM rendelet 7. számú melléklet) szereplő eszközök beszerzése;
- a 1993. évi LXXIX. törvény 21. §-ában felsorolt pedagógiai szakszolgálatok intézményein történő infrastrukturális fejlesztés, amennyiben a szakszolgálat a tevékenységét többcélú intézmény keretében látja el, úgy, hogy a szakszolgálat a közoktatási intézménnyel intézményegységet alkot.

- a 1993. évi LXXIX. törvény 22. §-ában felsorolt pedagógiai szakmai szolgáltató intézményein történő infrastrukturális fejlesztés, amennyiben a szakmai szolgáltató a tevékenységét többcélú intézmény keretében látja el úgy, hogy a szakmai szolgáltató a közoktatási intézménnyel intézményegységet alkot.

A dél- és nyugat-dunántúli, valamint az észak-magyarországi régióban a kiegészítő tevékenységek körét bővíti a konyhai berendezések beszerzésének támogatottsága. Az Észak-Alföldön és a Közép-Dunántúlon megvalósuló projektek esetében több tevékenység is támogatottságot élvez, úgy, mint a közoktatási intézmények konyhájának felújítása, bővítése, kapcsolódó eszközök és berendezések beszerzése. Közép-Dunántúlon még a szelektív hulladékgyűjtés feltételeinek megteremtését is szorgalmazzák.

ÉLENGEDHETLEN A TARTALMI FEJLESZTÉS

Egyetlen fejlesztés sem történhet meg hozzá kapcsolódó *tartalmi fejlesztés* nélkül. Amennyiben a pályázó kedvezményezettje lesz ezen ROP intézkedésnek, akkor jogosultságot szerez a TÁMOP 3.1.4-es pályázat benyújtására. A TÁMOP utólag megtéríti a második fordulóban kötelező szolgáltatói kosár előkészítői szakaszába bevont szakértők finanszírozását is.

Kötelezően előírt tevékenységek körébe tartozik az *akadálymentesítés valamint információs és kommunikációs technológiák (IKT) komplex eszközrendszerének fogadására alkalmas intézményi környezet kialakítása* is. IKT eszközbeszerzésre a későbbiekben a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program (TIOP) keretei között nyílik majd lehetőség.

A pályázóknak ez első fordulóra *közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzést*, a második fordulóra pedig *Közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési tervet* kell benyújtaniuk. A nyertes pályázókat előnyben fogják részesíteni a TÁMOP 3.3.3.2-es pályázatnál is. A TÁMOP 3.3.3.2-es pályázat a közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési tervek megvalósításához fog segítséget nyújtani.

A TÁMOGATÁS MÉRTÉKE

A *támogatás mértéke* minimum 20 millió forint, maximum 1 200 millió forint. 1 200 millió forintba azon intézmények pályázhatnak, amelyek kollégiumi fejlesztést is meg kívánnak valósítani. Régióként eltérő kritériumok határozzák meg, hogy egy pályázó konkrétan mekkora összegre pályázhat. A szükséges önerő mértéke a projekt elszámolható összes költségének legalább 10 százaléka, de a hátrányos helyzetű, elmaradott kistérségeknek és településeknek csak 5 százalék igazolt önerővel kell rendelkezniük.

Bakos Krisztina
pályázati menedzser
ADITUS Kft.

A hátrányos helyzetű településeknek közoktatási esélyegyenlőségi szakértőt kell kérniük

A közoktatási beruházás megvalósítására pályázóknak közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzést és intézkedési tervet kell készíteniük. Ennek célja, hogy az uniós forrásokból egyetlen forintot se lehessen úgy felhasználni, hogy az ne az esélyegyenlőséget szolgálja. Ez nem csak a hátrányos helyzetűek érdeke, hanem a társadalomé is, mivel a szegregáció mélyíti a társadalmi különbségeket, gyengíti a társadalmi kohéziót és rontja Magyarország versenyképességét – olvasható a pályázati dokumentációban.

Az oktatási tárca igyekszik segíteni ezt a munkát: azokra a településekre, ahol van olyan oktatási intézmény, amelyben a hátrányos helyzetű gyerekek aránya meghaladja a 40 százalékot – ez körülbelül 900 település a hat vidéki régióban – esélyegyenlőségi szakértőt küld, aki közreműködik a pályázat első fordulójában során készítendő esélyegyenlőségi helyzetelemzés, valamint a második fordulóhoz szükséges esélyegyenlőségi intézkedési terv elkészítésében. A szakértő annak is garanciája, hogy az esélyegyenlőségi dokumentumokban feltárják a valódi problémákat, és azok kezelésére megnyugtató megoldásokat találjanak. Ha a dokumentáció nem megfelelő, a szakértő nem ellenjegyzi azt, ami pedig feltétele a pályázat beadásának. Előfordulhat az is, hogy a szakértő csak feltételekkel írja alá a helyzetelemzést vagy a tervet. Ekkor a pályamű bekerülhet az elbírálási szakaszba, ám a bírálat során is igen szigorúan veszik az esélyegyenlőségi szempontokat. Van olyan régió, ahol a százból a 28 pontot is eléri azoknak a szempontoknak az értéke, amelyek az esélyegyenlőséget, a hátrányos helyzetű gyerekek érdekeit érintik. Hatvan pont alatt pedig egy pályázat sem támogatható.

Az esélyegyenlőségi szakértők már a Közép-magyarországi Régióban kiírt első körös pályázatok során elkezdték a munkát, hiszen a települések meghatározott körénél ott is feltétel volt a közreműködésük. Az első tapasztalatok szerint megnehezítette az esélyegyenlőségi tervek készítését, hogy a jegyzők gyakorta a január óta hatályos jogszabályi előírások ellenére nem kérték be a szülői nyilatkozatokat a halmozott hátrányos helyzet (HHH) kritériumáról, azaz arról, hogy a szülő(k)nek legfeljebb 8 általános iskolai végzettsége(ük) van. Ebben a pályázati körben azonban lesz elegendő idő a nyilatkozatok beszerzésére, hiszen a pályázati kiírástól négy hónap áll rendelkezésre a beadási határidőig. Borovszky Tímea az Oktatási és Kulturális Minisztérium roma integrációs titkárságának vezetője rámutatott: az önkormányzatoknak tájékoztatniuk kell a szülőket a HHH-nyilatkozattétel fontosságáról, fórumot tartani, kitenni az információkat a faliújságra, az iskola, az osztályfőnökök közreműködését kérni, stb. Jó alkalom lehet a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény évente esedékes felülvizsgálata: ilyenkor alá lehet írni a szülőkkel a szükséges nyilatkozatot. Ez nemcsak az önkormányzat érdeke, amely így egyrészt betartja a jogszabályi előírásokat, másrészt magasabb összegű integrációs vagy képesség-kibontakoztató normatívát igényelhet, hanem a szülőnek is. Jogosulttá válik ugyanis a gyermeke

ösztöndíjakra – például az Útravaló Ösztöndíjprogramba első sorban halmozottan hátrányos helyzetű gyerekeket várnak – étkezési hozzájárulásra, többletpontot kap a felsőoktatási felvételin, stb.

Borovszky Tímea felhívta a figyelmet: minden település ellenőrizze le, nincsen-e a pályázat mellékletében a hátrányos helyzetű tanulók által nagy arányban érintett települések között felsorolva. Ha igen, a lehető leghamarabb jelentkezzen be a esely.terv@okm.gov.hu email címen, hogy a minisztérium közreműködő háttérintézménye – az Educatio kht. – kijelölhesse számára az esélyegyenlőségi szakértőt. Ennek egyébként legkésőbb a pályázat benyújtása előtt 15 munkanappal meg kell történnie. A szakértővel történő együttműködéssel kapcsolatban pedig megjegyezte: a kiküldött adatlapok minden rubrikáját ki kell tölteni ahhoz, hogy a szakértő megalapozott véleményt formálhasson a pályázó esélyegyenlőségi elképzeléseiről.

A közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési tervet a képviselő-testületeknek határozatban el kell fogadniuk, ez az egyik garanciája annak, hogy a tervek ne csak a papírnak íródnak. Másrészt a pályázatban nyilatkozni kell arról, hogy a tervet a támogatási szerződés aláírását követő egy éven belül elkezdi végrehajtani. Az intézkedési tervek megvalósításához az Oktatási és Kulturális Minisztérium a TÁMOP 3.3.3.2 – Közoktatási esélyegyenlőségi programok végrehajtásának támogatása c. pályázat keretében támogatást nyújt, amelyben e pályázati kiírások nyerteseit előnyben részesíti. A tervben vállaltakat azonban akkor is végre kell hajtani, ha nem nyer a település TÁMOP-os pénzt hozzá.

Forrás: Localinfo

EU-pénzből barátokoztak

Testvérvárosi kapcsolatok erősítése Tetétlen településen

2007. április 1-én adta be Tetétlen Község Önkormányzata pályázatát az „Aktív Európai Polgárságért („Europe for Citizens”) A Testvérvárosi kapcsolatok előmozdítását célzó tevékenységek támogatása, polgárok találkozója” pályázati felhívásra.

A PÁLYÁZATOT BENYÚJTOTTA:

Tetétlen Község Önkormányzata (1483 lakos)

A PROJEKTBE BEVONT TESTVÉRTELEPÜLÉS:

Neve: Vércsorog (Virciorog – Románia)

Lakosainak száma: 1980 fő

Mért földrajzi távolság: 150 km

A PROJEKT A KÖVETKEZŐ CÉLOKAT TŰZTE KI:

- Az EU politikájának hatása a társadalomra
- Kultúrák közötti párbeszéd
- Új EU-tagországgal való ismerkedés (Románia, mint újonnan csatlakozott tagország)
- Esélyegyenlőség (ezen belül vállalva):
  - a résztvevők közötti nemek arányának figyelembe vételét
  - a hátrányos helyzetű csoportok aktív bevonását
- Látványos rendezvény (a testvér-települési viszony 5 éves fennállása alkalmából)
- Fiatalok aktív bevonása

A TALÁLKOZÓ RÖVID LEÍRÁSA:

Már Tetétlen és Vircsorog testvértelépülés legutóbbi találkozása során kitűzték legközelebbi találkozásuk időpontját, ami szorosan kötődött a jelen projekthez. Idén, augusztus 19-én ünnepelték ugyanis a testvérvárosi kapcsolat fennállásának 5. évfordulóját. A vezetőség igyekezett a programot úgy összeállítani, hogy a testvértelépülések lakosai minél jobban megismerhessék egymást: családbarát rendezvényeket és a fiatalok számára is széleskörű lehetőségeket kínáltak a kapcsolatok megszilárdítása és továbbbépítése érdekében.

A találkozó kitűnő alkalmat nyújtott az újonnan csatlakozott Románia lehetőségeinek feltárására az EU-támogatási rendszerében. Célzott előadások, valamint baráti hangvételű kötetlen beszélge-

tesek keretein belül vitatták meg az előcsatlakozási programok tapasztalatait, jövőket az Európai Unió tagállamaiként, az esélyegyenlőség és a környezetvédelem érvényesítésének lehetőségeit, végül, de nem utolsósorban a kulturális sokszínűség és identitástudat témakörét járták körbe. Mindezen témákat a fiatalok szemszögéből is vizsgálták, s a programokat igyekeztek számukra is világos, érthető és érdeklődést keltő módon megszervezni.

Az érkezés napján ismerkedési est keretén belül beszélgettek a két településen élő fiatalok a hétköznapijairól, szórakozási szokásairól, hobbi tevékenységeikről és a közösségi terek működéséről. Ezen szempontok alapján egy rövid monológgal mutatkoztak be egymásnak a vendégek és vendéglátók, majd a kulturális közötti eltérésekről és egyezőségekről következett kötetlen beszélgetés. Második nap a helyi kulturákból kaphattak és adhattak ízelítőt egymásnak a résztvevők a hagyományőrző csoportok bemutatói által, amivel erre az alkalomra, a testvérvárosi kapcsolat 5. éves évfordulójára készültek. A műsorok betekintést engedtek a két település népszokásaiba.

Negyedik nap került sor Románia, mint újonnan csatlakozott európai uniós tagállam tapasztalatainak megvitatására, lehetőségeinek feltárására. Emellett szó volt a Uniónak a társadalomra, a helyi identitástudatra gyakorolt hatásairól is.

Az esélyegyenlőség – 2007 Európa éve címmel tartottak előadást a meghívott előadók, felhívva a figyelmet az esélyegyenlőség fontosságára, és a horizontális szempontok szem előtt tartására. A kérdéskört emberközelibbé tette, hogy a beszélgetéseken hátrányos helyzetű, mozgáskorlátozott fiatalok is részt vettek, akik megosztották tapasztalataikat, gondolataikat és érzéseiket a jelenlévőkkel.

A közös napokon sport tevékenységek, kulturális és természeti értékek bemutatása, valamint fizikai és szellemi vetélkedők zajlottak a résztvevők aktív közreműködésével.

Mindegyik programelem kialakításakor tudatosan törekedtek a szervezők mindhárom célkitűzés, azaz az európai integráció iránti elkötelezettség, az európai barátság és az aktív részvétel elősegítésére/ megvalósítására.

ALKALMAZOTT MÓDSZEREK, ESZKÖZÖK

A fiatalok aktív bevonása érdekében több programot terveztek:

- Az ünnepi napot gyermek és ifjúsági bemutatók, táncscsoportok fellépései színesítették, valamint ügyességi vetélkedők alkalmával mérhették össze tudásukat a fiatalok.

- Az előadások során irányított beszélgetések zajlottak a fiatalok látásmódjának megismerése érdekében.
- A gyermekek kellemes szabadidős tevékenységei érdekében a tervezett programok között szerepelt a strandolás és vízi vetélkedők szervezése is.

A résztvevők között a *nemek arányának megoszlásánál* is figyelembe vették az esélyegyenlőségi szempontokat, így alakultak ki a meghívottak és a résztvevő segítők között az alábbi arányok:

- Meghívott vendégek nemek szerinti megoszlása: 25 főből 13 nő és 12 férfi
- Vendéglátók, segítők nemek szerinti megoszlása: 15 főből 8 nő és 7 férfi

Összességében a résztvevő 40 főből 21 nő és 19 férfi.

A *korcsoport szerinti megoszlás* az alábbi módon alakult:

25 év alattiak száma: 21 fő (11 vendég és 10 vendéglátó)

25 év felettiek száma: 19 fő (14 vendég és 5 vendéglátó)

+ az elszállásolásban segítő családok.

A *hátrányos helyzetű csoportok aktív bevonása* a következőképpen történt a projektben:

- A meghívottak között szerepelt 6 fő roma kisebbséghez tartozó és 4 fő mozgáskorlátozott személy is.
- Valamennyien részt vettek a vetélkedők során kialakított csoportokban (integrált megközelítés)
- A horizontális szempontok témakör előadás során beszámolhattak tapasztalataikról, negatív/pozitív élményeikről a hétköznapijaikból, így hívva fel a többiek figyelmét a kisebbségi csoportok sajátos helyzetére.

A projektre a *helyi lakosság aktív részvételével* került sor. A lakosság körében, amely egy jól működő közösség, már megszokottá és elfogadottá vált a rendezvényeken való együttműködés.

Minden programelemnél bevonták a közönséget is, a lakosok aktív szerepet kaptak, a tevékenységek nyilvánosan zajlottak az augusztus 19-ei program keretében.

A *gyerekek közös tanulása* a legbiztosabb módja a jövőbeni együttműködések és kapcsolatok megerősítésének. A projekt napjai folyamán a gyerekek a tanulás mellett széleskörű rekreációs tevékenységek között is válogathattak, megismerkedhettek a helyi hagyományokkal, baráti kapcsolatokat építhettek ki.

A *program fő helyszínei* a helyi általános iskola, művelődési ház, a szabadtéri színpad, illetve a strand volt.

A *programelemek* olyan ismereteket nyújtottak, melyek hosszú távon megalapozták az esélyegyenlőséget a tudásalapú gazdaságban (munkához jutás esélyét növelik az új EU-s ismeretek); illetve a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés elvéhez járulnak hozzá.

A közös táborozás, helyi elszállásolás révén a gyerekek bepillantást nyerhettek a helyi szokásokba, a helyi kultúrába. Alapvető ismereteket sajátíthattak el az Európai Unióról, alapjogaikról, az intézményrendszerrel, megismerhették, hogy miként jelenkezik az EU elvont fogalma a mindennapokban. Tetőtlen község vezetősége gondoskodott arról, hogy lehetőséget teremtessen, hogy a gyermekek bemutassák településeiket, így az ismeretek áramlását biztosította a különböző településeken és országokban élők között.

A programokkal teli hét zárultával a vendégek élményekkel teli és új ismeretekkel gazdagodva indultak útjukra. Búcsúzóul azonban egy kedves meghívást is átadtak a testvértelepülés részére 2007. augusztus 26-ára, amikor is Vércsorogon Falunapot tartottak. Ezen meghívásnak is eleget tett a település vezetősége és néhány falubéli lakos.

A projekt zárása is megtörtént, melyhez a kötelezően csatolandó dokumentumokon (pénzügyi jelentés, jelenlévők névsora) kívül még fényképekkel is alátámasztották a program teljes körű megvalósulását.

A település vezetősége egyértelműen a jövőben is igényt tart a forrás igénybevitelére, ezáltal könnyítve a testvértelepüléssel való kapcsolattartást.

Még idén közel 342 milliárd forint támogatás igényelhető környezetvédelemre

Az életminőség javítása uniós forrásból

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében 2007. szeptember 18-án induló első környezetvédelmi pályázati csomag támogatást nyújt a szennyvíztisztítás fejlesztéséhez, az ivóvízminőség javításához, az energiahatékonyság növeléséhez, a megújuló energiaforrások kihasználásához; megkezdődhet a megtelt hulladéklerakók uniós normák szerinti rekultivációja, természetvédelmi programok indulhatnak, valamint jut pénz az e-környezetvédelem céljaira is.

Magyarország környezetvédelmi és energetikai szempontból jelentős fejlesztések előtt áll. A most induló pályázati csomag összegében az Új Magyarország Fejlesztési Terv egyik legjelentősebb fejlesztési programja lesz. A pályázatok összértéke 342 milliárd forint, ez az összeg 2008 végéig pályázható.

A megcélzott pályázói kör elsősorban az önkormányzatok, a környezetvédelemért felelős állami és civil szervezetek, illetve az energetikai fejlesztéseknél a vállalkozások köréből kerülnek ki. Az ország környezeti állapota a program végére, 2015-re, érzékelhetően javulni fog, eltűnnek a folyóinkat rongáló tisztítatlan szennyvizek, egészséges víz folyhat minden csapból, tisztább energia forrásokat használhatunk majd hatékonyabban, javítunk védett területeink állapotán és mindenki számára elérhetővé tesszük a környezeti információkat. Természetesen, mint minden új fejlesztésnek, kiépített infrastruktúrának, üzemeltetési költségei vannak, amit hosszútávon a magyar lakosságnak kell megfizetnie. Ezért az intézményrendszernek és a pályázóknak is érdekelteknek kell lenniük a költséghatékony, a lakosság teherviselő képességét figyelembe vevő rendszerek kialakításában.

A környezetvédelmi fejlesztések bonyolultsága, az előkészítési tevékenységek forrás- és időigénye indokolja, hogy egyes pályázatokat kétfordulós pályázati konstrukció keretében hirdessük meg. A projektelőkészítési időszak alatt a kiválasztott projektek részletes kidolgozását a Közreműködő Szervezet folyamatos szakmai és menedzsment tanácsadással segíti, valamint a projektgazdának lehetősége van a kidolgozás költségeinek folyamatos elszámolására.

A 2007-13-as időszakban a szigorúbb EU elvárások eredményeképpen a jövedelemtermelő projektek (szennyvíz, ivóvíz, hulladék) esetén az elvárt önerő mértéke 10 és 30 százalék között lehet. Ezért az önerő biztosítása érdekében a 2008-as évben megközelítőleg 2 milliárd forint kamattámogatást biztosít a magyar kormány azon önkormányzatok részére, amelyek az

önrész egy részét hitelfelvétellel vagy kötvénykibocsátással kívánják biztosítani. A kamattámogatás hitel- és kötvénykonstrukcióhoz kötött és 5 év türelmi időszakkal jár. A kamattámogatási konstrukciót hosszú távra tervezzük.

Novemberben indul a második életminőség csomag, ekkor az árvízvédelemmel, a vízminőség- védelemmel, a hulladékgazdálkodással és környezeti kármentesítési feladatokkal folytatódhat a program.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv szeptember 18-án induló életminőség pályázati csomagja az alább felsorolt területeken valósít meg fejlesztéseket.

TISZTÁBB TELEPÜLÉSEK

KEOP 1.2. – Szennyvízelvezetés és -tisztítás

Annak ellenére, hogy jelenleg a szennyvízcsatornával ellátott lakások aránya 67 százaléka Magyarországon, a szennyvíztisztítók kapacitáskihasználtsága alacsony, valamint jelentősebb területi eltérések vannak régióként a szennyvízcsatorna-hálózatba bekötött lakások arányát illetően, a növekedés mértékét és az ellátottságot tekintve.

A program elsődleges célja városaink, nagyközségeink szennyvíztisztításának hosszú távú megoldása, az ország lakosainak számára a komfortos lakáshozjutás esélyeinek növelése. Ennek keretében új szennyvíztisztító telepek, csatornahálózatok jöhetnek létre az országban, illetve most először lehetőség lesz arra is, hogy a gazdaságosan nem csatornázható településrészekben korszerű, egyedi szennyvízkezelési kisberendezések fejlesztésében gondolkodó önkormányzatok is támogatást kapjanak. Az előttünk álló feladat óriási: 2015-ig minden 2000 lakosnál nagyobb településen meg kell oldanunk a szennyvizek EU-normáknak megfelelő, fenntartható kezelését. Emiatt a projektek tervezése során kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon a projektek költséghatékonysága; ezt a pályázatokat értékelő szakemberek is nagy súllyal fogják majd pontozni. A következő 15 hónapban a pályázható keret 188 milliárd forint, amelyhez 2009-től újabb hasonló nagyságrendű keret társulhat majd.

Az előző időszakban a Kohéziós Alap társfinanszírozásával indult Kelet-Közép-Európa legjelentősebb, 2010-ig megvalósuló környezetvédelmi beruházása a Budapesti Központi Szennyvíztisztító Telep és kapcsolódó létesítményei projekt, közel 80 milliárd forint támogatással.

KEOP 1.3. – Ivóvízminőség javítás

Ma hazánkban majdnem 900 településen, több mint 2,5 millió ember iszik rossz minőségű vizet. A legnagyobb problémák az Alföldön jelentkeznek, de bőven van megoldandó feladat a Dél-Dunántúlon és Észak-Magyarországon is: sokféle arzénos, bóros, nitrites, ammóniumos az ivóvíz. Célunk ennek az állapotnak a mielőbbi megszüntetése, amire a csatlakozási szerződésben az uniós ivóvízminőség-javító program tovább folytatódik, a lényegesen több rendelkezésre álló forrás miatt az érintett önkormányzatoknak a program felgyorsítására kell tehát törekedniük. A KEOP keretében közel 200 milliárd forint jut az ivóvízminőség javítására, ebből idén és jövőre 56 milliárd forintot tudunk kiosztani, de emellett a projektelőkészítési keretből elkezdődhet valamennyi szükséges projekt tervezése. A cél az, hogy a program végére mindenki jó minőségű vizet ihasson az ország bármely pontján.

Az ivóvízkezelés esetében is volt Kohéziós Alapból finanszírozott projekt, ami az Észak-Alföldre (az ivóvízminőség szempontjából legrosszabb helyzetben lévő régió) terjedt ki 5 milliárd forint értékben.

KEOP 2.3.0. – A települési szilárdhulladék-lerakókat érintő térségi szintű rekultivációs programok elvégzése

A Magyarországon feltárt települési szilárdhulladék-lerakók nagy része felhagyott, bezárt, s rendezett rekultivációjuk, lezárásuk még nem történt meg. A felszíni és felszín alatti vizek további szennyezésének megakadályozása és a környezetterhelés csökkentése, valamint a települések környezetének védelme érdekében térségi szinten rekultiválni kell a környezetet valamint a lakosságot is folyamatosan veszélyeztető, régi, műszakilag nem megfelelően bezárt illetve felhagyott települési szilárdhulladék-lerakókat. A program keretében települési önkormányzatok és azok társulásai pályázhatnak. A 2007-2008-ban rendelkezésre álló forrás közel 60 milliárd forint. A konstrukció hosszú távú célja 2010-ig 850, 2015-ig 1500 szilárdhulladék-lerakó rekultiválása.

A TERMÉSZETI SOKSZÍNŰSÉG VÉDELME

KEOP 3.1.1. és KEOP 3.1.2. – Az élő és élettelen természeti értékek megőrzése, vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése illetve az élőhelyvédelem, -helyreállítás, vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése

A természetvédelem egyik legfontosabb feladata a vadon élő állatok és növények, valamint azok élőhelyeinek megóvása, illetve állapotuk romlása esetén a természetközeli állapot helyreállítása. A barlangok, a források, az egyes sziklaalakzatok és más felszínalaktani képződmények a környezetüktől eltérő mikro-

klímájukkal, vízforgalmukkal és talajviszonyaikkal speciális élőhelyeket jelentenek számos védett növény- és állatfaj számára. A közlekedési infrastruktúra által okozott károk közül az egyik legszembetűnőbb az állatelütés. Az elektromos szabadvezetékek pedig akadályozzák a madarak szabad vándorlását. A pályázati kiírások célja a védett természeti területek hatékony védelme, mely cél teljesítése érdekében 2007-2008-ban a pályázatokra 7,5 milliárd forint áll rendelkezésre.

A célterület védett természeti terület és/vagy Natura 2000 terület, illetve feltétel, hogy a beruházás védett és/vagy fokozottan védett madárfajokat érintő probléma kezelésére irányuljon. A kedvezményezett kör a megfogalmazott céltól függően: nemzeti park, környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok, települési önkormányzatok és azok társulásai, állami erdőgazdálkodási zrt-k, közhasznú társaságok és közalapítványok, közútkezelő, MÁV és a Gysev.

Az I. NFT hasonló célú intézkedésének keretén belül 11 projekt 3,27 milliárd forint támogatást kapott.

KEOP 3.1.3. – Gyűjteményes növénykertek és védett történeti kertek megőrzése és helyreállítása

A gyűjteményes kertek (botanikus kertek, arborétumok) és a történeti kertek (kastélyok, kúriák parkjai) viszonylag kisméretűek, de fontos elemei a környezetvédelemnek. Szerepet játszanak a saját élőhelyükön veszélyeztetett növényfajok szokásos élőhelyen kívüli védelmében. A nagyközönség számára is nyitva állnak, így a környezeti nevelést, oktatást és ismeretterjesztést is szolgálják. A természetvédelmi szempontból kiemelkedő fajok és élőhelyek megőrzését, rekonstrukcióját szolgálják a tervezett beruházások, melyek kedvezményezett köré átfedésben van az előző konstrukcióval.

ELMOZDULÁS A MEGÚJULÓ ENERGIÁK FELÉ

KEOP 4.1. – A hő- és/vagy villamosenergia-előállítás támogatása

A konstrukció célja, hogy a megújuló energiaforrások (biomassza, geotermális-, víz-, nap-, szél- energia) alkalmazásának elősegítésével a hazai energiatermelési, -felhasználási szerkezet diverzifikáltabbá, a helyi igényekhez mind inkább igazodóvá és a környezeti szempontú elvárásoknak (elsősorban üvegházhatású gázok kibocsátás-csökkentése) megfelelővé váljon. Ennek keretében támogatáshoz juthatnak a hő és/vagy villamos energiát megújuló energiaforrásból előállító projektek; a kisebb, helyi jellegűtől egészen a több milliárdos méretig (támogatás mértéke: nagyvállalatok esetében 100-800 millió forint; egyéb kedvezményezettek esetében 1-500 millió forintig). Az állami támogatási szabályok miatt egy projekt maximális támogatási intenzitása 50 százalék lehet. A kedvezményezett kör igen széles: egyaránt támogathatók a költségvetési szervek (elsősorban

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

önkormányzatok), a kis- és középvállalkozások, a távhőszolgáltató cégek, valamint a többségi magántulajdonú nagyvállalatok is. 2010-re kizárólag a konstrukció révén a megújuló energiaforrások hazai energiafelhasználáson belüli részaránya mintegy 0,6 százalékkal lehet magasabb. (Az indikátort 2010 végéig kell értelmezni a 2007-08-as időszakban, mivel a projektek megvalósításának futamideje maximum 2 év.) E cél megvalósítására 2007-2008-ban mintegy 13,26 milliárd forint áll rendelkezésre. Tekintettel a megújuló energiaforrások használatával kapcsolatos számos veszélyforrásra, a projektkiválasztás során kiemelt figyelmet, és az értékelési szempontrendszerben meghatározó helyet kap a projektek fenntartható fejlődésre gyakorolt hatása, környezeti, természetvédelmi szempontú fenntartósága (pl. a felhasznált biomassza származási helye).

CÉL A TAKARÉKOSSÁG

Riasztó adat, hogy Magyarországon az energiapazarlás a legjónuladulabb becslések szerint is másfélszer magasabb, mint az Európai Unió fejlett országaiban. Ezért az energiatakarékos gondolkodásmód elterjesztése sürgetően aktuális feladatunk.

KEOP 5.1. – Energetikai hatékonyság fokozása c. konstrukció

A konstrukció célja az épületek (különös tekintettel a központi és helyi költségvetési szervek épületeire és az egyéb középületekre, de egyben a vállalkozások üzemi és irodaépületeikre is), valamint a távhőszolgáltatók és -termelők primeroldali energiahatékonysági korszerűsítésére irányuló beruházások elősegítése, vissza nem térítendő támogatás formájában. A támogatás eredményeként javul a hazai energiafelhasználás hatékonysága, és ezzel párhuzamosan csökken a klímapolitikai szempontból kiemelt jelentőségű üvegházhatású gázok kibocsátása. A konstrukció elsősorban kis- és közepes méretű projekteket támogat (a támogatás mértéke: 1-500 millió forintig), az adott projekt megtérülési paramétereitől függően 10-50 százalék közötti arányban, a potenciális kedvezményezettit a költségvetési szervek, távhőszolgáltatók, valamint a KKV-k alkotják. A célok megvalósítására 2007-2008-ban mintegy 8,76 milliárd forint áll rendelkezésre.

KEOP 5.2. – „Harmadik feles finanszírozás” c. konstrukció

A konstrukció célja a központi és -helyi költségvetési szervek, alapítványok és egyházak épületeiben az elektromos, világítási és fűtési rendszerek korszerűsítése, minőségivé tétele, s ezáltal az intézmények energiaköltségeinek mérséklése, továbbá az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése. Tekintettel az intézmények általában jellemző gyenge önrész-finanszírozási képességére és beruházási hajlandóságára, a pályázati konstrukció kedvezményezettje nem közvetlenül az intézmény, hanem a beruházás lebonyolítását az intézmény által kiírt közbeszerzési eljárásban elnyerő vállalkozás (harmadik fél). A vállalkozás és az intézmény között létrejövő szerződés értelmében a vállalkozás megelégszik az intézmény ré-

szére a beruházáshoz szükséges összeget, pályázik a KEOP forrásra, lebonyolítja a kivitelezést, majd az intézmény a beruházás eredményeként megvalósuló energiaköltség-csökkentése terhére, tartószerű szerződés keretében törleszt a vállalkozó felé.

Ilyen kondíciók mellett a támogatásra azért van szükség, hogy az intézmények fenntartói minél nagyobb számban, még kevesebb törlesztés mellett tudják igénybe venni ezt a finanszírozási módot (a kedvezményezett vállalkozás ugyanis csökkentett árain keresztül „átengedi” a támogatást az intézmény részére). Az előnyös pénzügyi kondíciók teszik lehetővé, hogy a támogatási arány fűtőkorszerűsítés esetében 14,5, elektromos, ill. világítási rendszer korszerűsítése esetén mindössze 10 százalék legyen. A projektek kiválasztása egyszerűsített, automatikus eljárásrendben történik, ezzel is hozzájárulva az intézményi beruházások gyorsabb bonyolíthatóságához. A célok megvalósítására 2007-2008-ban mintegy 1,84 milliárd forint áll rendelkezésre.

A ZÖLD GONDOLAT TERJESZTÉSE

KEOP 6.3. és KMOP 3.3.4. – Környezetvédelmi célú informatikai fejlesztések a közigazgatásban (e-környezetvédelem)

Környezetvédelemmel kapcsolatos informatikai fejlesztések is finanszírozhatók lesznek a rendelkezésre álló környezetvédelmi keretből. Hisz nyilvánvaló: mindenféle digitalizálás a papíralapú eljárások háttérbe szorítását jelenti, ami már önmagában is fontos lépés környezetünk megóvásáért. Az e-környezetvédelem programja alapvetően a központi és regionális környezetvédelmi szervek hatósági tevékenységére, illetőleg a helyi önkormányzatok és az országos és területi civil szervezetek támogatására irányul. A pályázati konstrukció célja az intézmények környezetvédelmi adatbázisainak fejlesztése és harmonizálása, az adatgyűjtés, adat szolgáltatás fejlesztése, valamint az elektronikus ügyintézés biztosítása a környezetvédelem területén. Ezek az intézkedések a közösségi döntéshozatalban való társadalmi részvétel erősítését, azaz a környezeti demokrácia fejlesztését szolgálják. A pályázatok keretében négy tématerülethez kapcsolódó informatikai fejlesztések részesülhetnek támogatásban: Európai Környezeti Tájékoztatási és Megfigyelő Hálózat (EIONET), Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (OKIR), települési és regionális együttműködések, valamint Víz Keretirányelv végrehajtása. A pályázás kétfordulós eljárás keretében történik, 100 százalékos támogatási intenzitás mellett. A pályázati konstrukció 2007-2008-as időszakban rendelkezésre álló keretösszege: 6,6 milliárd forint. Társadalmi szemléletváltás, azaz a fogyasztási szokások változása nélkül persze a fentiek csupán részeredményeket hozhatnak. Anyag- és energiatakarékosági fejlesztések, az újrahasznosítás kultúrájának széleskörű elterjedése, a környezetbarát eljárások bevezetésének segítése – ezek mind hozzájárulhatnak mentalitásunk változásához, és persze a gazdasági fejlődés fenntarthatóságához. Ezeknek a céloknak a teljesítése érdekében az életminőség környezetvédelmi csomag 2008 januárjában folytatódik.

PÁLYÁZATI KIÍRÁSOK ÖSSZESÍTÉSE

1. TÁBLÁZAT

A KONSTRUKCIÓ TÉMÁJA	A PRIORITÁS NEVE	A KONSTRUKCIÓ SZÁMA	A KONSTRUKCIÓ NEVE	MEGPÁLYÁZHATÓ FORRÁS (MRD FT)
Vízkezelés	Egészséges, tiszta települések	KEOP 1.2	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	188,6
		KEOP 1.3	Ivóvízminőség javítása	56,3
Hulladékkezelés	Vizeink jó kezelése	KEOP 2.3	A települési szilárd hulladéklerakókat érintő, térségi szintű rekultivációs rendszerek kialakítása	59,3
Természetvédelem	Természeti értékeink jó kezelése	KEOP 3.1.1	Élőhely és élettelen természeti értékeink megőrzése, vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése	5,8
		KEOP 3.1.2	Élőhelyvédelem, élőhely-helyreállítás, vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése	1,7
		KEOP 3.1.3	Gyűjteményes növénykertek, védett történeti kertek megőrzése és helyreállítása	0,8
Energetika	A megújuló energia-felhasználás növelése	KEOP 4.1.1	Hő és/vagy villamosenergia előállítás támogatása	13,3
	Hatékony energia-felhasználás	KEOP 5.1.1	Energetikai hatékonyság fokozása	8,8
		KEOP 5.1.2	Harmadik feles finanszírozás – energetikai hatékonyság fokozása	1,8
Környezetvédelem	Fenntartható életmód és fogyasztás	KEOP 6.3	Környezetvédelmi célú informatikai fejlesztések a közigazgatásban (e-környezetvédelem)	5,2
	A régió vonzerejének fejlesztése	KMOP 3.3.4.		1,42

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Észak-Magyarországi Integrátor Alapítvánnyal karöltve indítottuk útjára azzal a céllal, hogy egy cikksorozat keretében bemutassuk a régiót, és annak fejlődési irányvonalait.

Hálózatok a klaszter mögött

A CENCE projekt kapcsolatrendszeréről

Rendszeres szerzőnk, dr. Bereznay Gábor az európai klaszterek világába vezeti be olvasóját. Megtudhatjuk, milyen előnyöket hoz a világot átfogó klaszteresedési folyamat és betekintést nyerhetünk néhány konkrét klaszterprojekt céljaiba. A cikkből az is kiderül: aláírás előtt áll az Európai Klaszterek Memoranduma.

Előző cikkemben már bemutattam az európai léptékű Megaklaszter létrehozásán munkálkodó CENCE (Connecting Energy Clusters across Europe) projekt alapvető jellemzőit, s két hálózat vonatkozásában érintettem annak kapcsolatrendszerét is. Jelen hasábkon ezt a kapcsolatrendszert elemzem behatóbban, méghozzá az FP6-os keretprogram égisze alá tartozó Europe Innova rendszerére fókuszálva.

KAPCSOLATI TÖKÉBŐL VERSENYELŐNY

Röviden az alapokról szólva azt szükséges mindennek előtt leszögezni, hogy a Europe Innova szerencsés módon a fejlesztések generalálásának a legelőnyösebb módját választotta. Nem szabályoktól hemzseggő környezetet alakított ki, hanem egy olyan hálózati struktúrát, amely egyrészt nyitott az érintett szektorok szereplői felé, másrészt számos fontos szolgáltatás válik általa elérhetővé. Az azokhoz való hozzáférés pedig egy kapcsolati hálóhoz való hozzáférést is jelent. Ez versenyelőnyt hozhat létre, növelheti a piaci potenciált, ugyanakkor segédkezet nyújt az innovatív szemléletmód meghonosításában is.

Jóval többet tesz e rendszer lehetővé, mint pusztán a cégek fejlődését, fejlesztését. Itt az ágazati integratív rendszerek erősítése is lehetővé válik, ezáltal a klaszterek az egyes országokban, az egyes régiókban hatékonyabban tudják előmozdítani a kohéziós és a versenyképességi célkitűzéseket. Mindeközben a tudástranszfer és a kapcsolati tőke növekedése is megfigyelhető. A kooperációs struktúrák kibővülnek, valamint a szemléletmód is a kompatibilitás irányába mozdul el, anélkül, hogy felesleges és terhes standardizáció venné kezdetét. Ahol viszont igény van rá, lehetséges a standardok alkotása is, ez azonban nem merevíti meg a struktúrát.

ÖSZTÖNZŐ INNOVÁCIÓS POLITIKA

A Versenyképességi Tanács 2006. december 4-ei ülésén deklarálta, hogy a globális gazdasági verseny kihívásaira Európa akkor tud megfelelő hatékonyságú választ adni, ha az innovatív fejleszté-

seket helyezi előtérbe. Ez egyben a Lisszaboni Stratégia célkitűzéseivel is egybecsengő kíváncsolom. Magát az innovációs politikát pedig olyan eszközök csoportjaként írja le, amelyek a finanszírozási lehetőségekhez való jobb hozzáférést segítik elő. A regulatív környezet célja nem elsősorban az, hogy előírjon, hanem hogy ösztönözzön: ösztönözzé a kutató intézetek és a felhasználó szféra kapcsolatát, az interakciókat az egyes szektorok között, a PPP-szemléletmód meghonosodását.

E tanácskozás alkalmával a Tanács lefektette stratégiai prioritásait is. Szükségesnek ítéli a szellemi alkotások védelmének hatékonyabbá tételét. Ezen túl fontosnak tartja azokon a területeken, ahol az a piac igényeinek rugalmas követése miatt szükségesnek mutatkozik, a standardok kialakítását. Ugyancsak az innovációs folyamatok elősegítése érdekében szükséges módosítani a közbeszerzési szabályokat az Unióban. Az EU 7. Kutatási Keretprogramjának égisze alatt pedig Közös Technológia-fejlesztési Kezdeményezést hívnak életre. Ugyancsak a technológiai fejlesztések kapcsán alakítják meg az Európai Technológiai Intézetet, amely dinamizálhatja az együttműködések és közvetítő szerepet játszhat az egyes szektorok között.

A PRO INNO Europe kezdeményezést a Tanács különösen hasznos eszköznek tartja a fenti célkitűzések gyakorlatba történő átültetésében. A kezdeményezés tevékeny szerepet játszik a szellemi alkotások védelmének megerősítésében, segít megvalósítani egy új típusú koordinációs mechanizmust (Open Method of Coordination) és együttműködik az Európai Klaszterek Szövetségével (European Cluster Alliance).

A TERVEK SZERINT MÉG AZ IDÉN MEMORANDUMOT FOGADNAK EL A KLASZTEREK

A Klaszterek Tanácsadó Szervezetét (High Level Advisory Group on clusters) 2006 decemberében alapították a Europe Innova Kezdeményezéshez kapcsolódóan. Szorosan kapcsolódik tehát annak tevékenységéhez, és stratégiai célja, hogy az európai regionális klasztereket számos szektorra kiterjedően értékelje, elemezze.

Feladata továbbá, hogy irányítsa az Európai Klaszterek Memorandumának (European Cluster Memorandum) előkészítési munkálatait (mely okmány a klaszterek tevékenységeinek koordinációját hivatott elősegíteni), és részt vegyen a nemzetközi együttműködés szélesítését célzó közös tevékenységének tervezésében. Mindeközben kapcsolatot alakít ki a nemzeti és a regionális hatóságokkal és klaszter menedzsment szervezetekkel.

Az Európai Klaszterek Szövetségének tagjai tevékeny szerepet fognak játszani a Memorandum elkészítésében (ez egyben négy ha-

lózat aktív részvételét jelenti). Ezt a dokumentumot várhatóan 2007. novemberében fogják a részes felek aláírni.

A szervezet egyéb feladatai a következők: összeurópai klaszter adatbázist alakít ki, azonosítja a legújabb, születő klasztereket nemzeti és regionális szinten, információszolgáltatást végez, stb.

NYITOTT PLATFORM EURÓPA KLASZTEREINEK

Mi a célja az Európai Klaszterek Szövetségének (European Cluster Alliance)? A válasz tömören: az, hogy a klaszterek együttműködése terén egy nyitott platform jöjjön létre.

A szövetség szereplőinek körébe négy INNO-Net projekt tartozik.

A BSR InnoNet projekt

A projekt a Balti-tenger régiójának, mint mezőregiónak a fejlesztésével foglalkozik (teljes címe: Baltic Sea Region Innovation Project). A projekt a 6. Kutatási Keretprogramhoz kapcsolódóan jött létre, tartama 3 év, amely a 2006. szeptembere és 2009. augusztusa közötti időszakot fedi le.

A CEE-ClusterNetwork projekt

A projekt célterülete Közép- és Kelet-Európa, tárgyai pedig a klaszterek illetve a klaszterekké még nem intézményesült hálózatok. A projekt szintén a 6. Keretprogramhoz kapcsolható, tartama a BSR projekttel megegyező. A megvalósítás formája itt konzorcium, amely 11 szomszédos klaszteresedett régió tevékenységeit hivatott integrálni.

A CLUNET projekt

A projekt teljes neve: Cluster Network, azaz Klaszter Hálózat, és sem az anyaprogram (6. Keretprogram), sem pedig a tartama tekintetében nem mutat eltérést az eddig ismertettekhez képest. E projekt keretei között válik lehetővé az egyes klaszterek tapasztalatainak megosztása, valamint konkrét pilot-projektek végrehajtása.

A projekt együttműködik a Montreal Metropolitan Community-vel, azaz Unió kívüli kapcsolatokat is fel tud mutatni.

Az INNET projekt

A projekt teljes címe egyértelműen tükrözi annak célját: Nemzeti és regionális költségvetési és innovációs szervezetek hálózata a KKV szektor technológia-orientált innovatív klaszterekbe történő bevonásáért. A főbb érintett szektorok: könnyű- és egyéb ipari technológia, IT, stb. Az anyaprogram és a projekt tartama jelen esetben is a fentiekkel megegyezik.

FELSZÍNRE HOZOTT SZINERGIÁK

Érdemes elemezni az így alkotott kapcsolati hálót. Láthatjuk, hogy a projektek nem kizárólag uniós tagokkal állnak kapcsolatban. Ott van a tagok között Norvégia, amely bár nem tagja az Uniónak – hiszen a népszavazásokon a tagságot többször is elutasították – mégis részesül a belső piac nyújtotta előnyökben, cserébe a Norvég Alapban illetve a Norvég Finanszírozási Mechanizmusban hozzáférhetővé tett anyagi eszközökért. Norvégia részvétele tehát kézenfekvőbb; itt van azonban Kanada is. Kanada esetében nem tagságról beszélünk, hanem csak együttműködésről, ám ez mégis azt példázza, hogy Európa versenyképességének javítása érdekében nem zárkózik be a falai közé. Megjegyzem, ezt Japán és az USA eredményeinek ismeretében nem is tehetné meg.

A tagság tanulmányozása során felfigyelhetünk arra, hogy a csehek jelen vannak a projektben, a magyarok azonban nem.

E projektek a Pro-INNO kezdeményezéshez tartoznak, és több, mint 50 partner szervezetet tömörítenek, melyek között minisztériumok, regionális fejlesztési ügynökségek, és innovációs ügynökségek éppúgy vannak, mint a PPP körébe vonható egyéb szervezetek. A szövetség célja ennél fogva az, hogy a szervezetek közötti szinergiákat feltárja, azok gyakorlati hasznosulását elősegítse.

INNOVÁCIÓ AZ ENERGIASZÉKTORBAN

Az EIFN projekt teljes címe: Az Energia-szektor Innovációs és Finanszírozási Modellje (Energy Sector Innovation-Financial Model).

A Lisszaboni Stratégiában vázolt versenyképességi modell megvalósítása tekintetében az energia-szektor alapvető jelentőségű. Az energia-szektor fejlesztése azonban nem képzelhető el a környezeti fenntarthatóság elvének érvényesítése nélkül, ami pedig akkor lehetséges, ha biztosított a pénzügyi forrásokhoz való hozzáférés. Ennek érdekében előirányozták a Europe Innova Energia Hálózat (Eurpe Innova Energy Network) megalapítását, valamint annak felmérését, hogy milyen pénzügyi konstrukciókkal lehet elősegíteni az energia-szektorbeli innovációt. A projekt keretei között módszereket és eszközöket fejlesztenek ki az egyes innovációs projektek számára, üzleti tervek készítéséhez nyújtanak segítséget, valamint lehetővé teszik a pénzügyi forrásokhoz való hozzáférést.

A projekt tehát rendkívül hasznos szolgáltatásokat nyújt az anyagi forrásokban szűkölködők számára. Ezt tükrözi a tagság összetétele is, hiszen Románia, Litvánia, Szlovénia és Lengyelország is a tagok között van. Magyarország azonban nem szerepel a listában, ami a későbbiekben kifejezett hátrányként jelentkezhet hazánk térségi pozíciója tekintetében.

Dr. Bereznay Gábor

Miskolci Egyetem

Közigazgatási Jogi Tanszék

Ph.D. hallgató

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Közép-magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívtuk életre azzal a céllal, hogy beszámoljunk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

6,8 milliárd ipari parkok és inkubátorházak fejlesztésére

Január 18-áig pályázható az összevont KMOP-kiírás

Helyi önkormányzatok és társulásai, gazdasági- és közhasznú társaságok, szövetkezetek, egyesületek, alapítványok, felsőoktatási intézmények és kutatóintézetek pályázhatnak a Közép-magyarországi Regionális Operatív Program 1.5.3 A és D jelű összevont pályázati kiírására, amelynek célja az inkubátorházak és az ipari parkok fejlesztése.

Megjelent a KMOP-2007- 1.5.3/A – Inkubátorházak – szolgáltatásfejlesztéssel egybekötött – építése, bővítése, fejlesztése és a KMOP-2007- 1.5.3/D – Ipari parkok, ipari területek telephely- és szolgáltatás-fejlesztése c. összevont pályázati kiírás a Közép-magyarországi régióban.

A PÁLYÁZAT HÁTTERE

- A régió területén jelenleg 32 ipari park működik, ami a betelepült vállalkozások számát tekintve országosan is kiemelkedő. Az ipari parkok fejlettsége azonban a régión belül jelentős eltéréseket mutat, az átlagos betelepítettség – országos összehasonlításban – alacsony, a nyújtott szolgáltatások köre, a hálózati együttműködés és az épített infrastruktúra sok esetben fejlesztésre szorul. További cél, hogy a fejlettebb szakmai és infrastrukturális háttérrel rendelkező ipari parkok – a pályázati támogatás segítségével megvalósuló fejlesztések eredményeként – regionális- és országos szintű gazdaságfejlesztési feladatokat is be tudjanak tölteni.
- A kiírás nagy hangsúlyt helyez a régió úgynevezett „barnamezős” területei hasznosításának elősegítésére is, mivel ezekben komoly fejlesztési lehetőség rejlik.
- Az inkubátorházak fejlesztésének célja olyan támogató környezet megteremtése, amely csökkenti az újonnan alapított, illetve a fiatal, növekedésre képes vállalkozások üzleti kudarcának kockázatát és segíti fejlődésüket, elsősorban életciklusuk kritikus, kezdeti szakaszában.

- A pályázati kiírás-tervezet társadalmi egyeztetése augusztusban lezajlott, az NFÜ által biztosított írásbeli véleményezés lehetőségén kívül a Pro Regio Kht. 2007. augusztus 22-én szakmai egyeztetést tartott, melyen 19 szakértő vett részt, akik észrevételeikkel segítették munkánkat, javaslataik közül több beépítésre került a végleges kiírásba.

RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ FORRÁS

6,82 Mrd Ft (2007-2008 évre összesen)

(„A” komponens esetén: 2,46 Mrd Ft; „D” komponens esetén: 4,36 Mrd Ft)

A PÁLYÁZÓK KÖRE

Helyi önkormányzatok és társulásai, gazdasági- és közhasznú társaságok, szövetkezetek, egyesületek, alapítványok, felsőoktatási intézmények és kutatóintézetek.

Pályázatot a tulajdonos, vagy az üzemeltető nyújthat be. Konzorcium nem pályázhat.

IGÉNYELHETŐ TÁMOGATÁS

Min. 50 millió, max. 500 millió Ft

TÁMOGATÁSI INTENZITÁS

Budapesten 25%, Pest megyében 30%

A maximális támogatási intenzitás mikro- és kisvállalkozások esetén 20 százalékponttal, középvállalkozások esetén 10 százalékponttal növekszik.

TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK KÖRE

- Inkubátorházak / szolgáltatóházak létesítése, bővítése (meglévő létesítmények átalakítása és továbbfejlesztése, új épületek építése)
- Ipari parkok, ipari területek komplex fejlesztése (ipari célú hasznosításra új épületek (pl: üzemcsarnok, raktár) építése, meglévők elbontása, átalakítása, kármentesítés, földterület vásárlás)
- Infrastruktúra-fejlesztés (pl. gáz-, víz-, csatorna-, elektromos hálózat, út, járda, parkoló, távközlési hálózat, hulladékkezelő létesítmények)
- Inkubátorházak / ipari parkok által nyújtott szolgáltatások fejlesztése (IT, karbantartás, vagyonvédelem, hulladékgazdálkodás, innovációs szolgáltatások)
- Emelt szintű szolgáltatások megvalósításához szükséges berendezési tárgyak, technikai-, laboratóriumi eszközök, műszerek, gépek, berendezések, immateriális javak beszerzése
- Előkészítő tevékenységek (megalapozó tanulmányok, környezeti hatásvizsgálatok, felmérések, szükséges tervek elkészítése, közbeszerzés lebonyolítása)
- Projektmenedzsment tevékenységek, kapcsolódó szolgáltatások igénybevétele (pl.: műszaki ellenőrzés)
- Minőség-, környezet-, és egyéb irányítási rendszerek, szabványok bevezetése
- IT-fejlesztések (hardver-, szoftver beszerzés, online megjelenés, e-kereskedelem és egyéb e-szolgáltatás támogatása, korszerű infokommunikációs infrastruktúra – pl: szélessáv – kiépítése.)
- A beruházási projektekhez közvetlenül kapcsolódó – a kedvezményezett munkavállalóinak szóló – oktatás, képzés (betanítás, tanfolyamok, tréningek)
- A létrehozott fejlesztés eredményeinek marketingje, kommunikálása (marketingkommunikáció, marketingeszközök elkészítése, beszerzése, arculattervezés és megjelenítés).
- A pályázat keretében szintentartó és helyettesítő beruházás nem támogatható.

TÁMOGATANDÓ PÁLYÁZATOK SZÁMA

az „A” komponens esetében min. 5 db, a „D” komponens esetében min. 9 db

KÖZREMŰKÖDŐ SZERVEZET

Pro Regio Kht.

HATÁRIDŐK

Benyújtási határidő: 2007. október 17-től, 2008. január 18-áig.

A kiválasztás nyílt egyfordulós eljárásrend alapján történik, döntés 2008. áprilisában várható.

BŐVEBB INFORMÁCIÓ

Az érdeklődők a pályázati dokumentációt a www.nfu.hu honlapon találják, kérdéseiket pedig az nfu@meh.hu e-mail címen, illetve a 06-40-638-638-as telefonszámon tehetik fel.

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívtuk életre azzal a céllal, hogy beszéljünk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

ÚMFT Tanácsadó Hálózat: házhoz jön a segítség

2005. decemberében indult a Nemzeti Fejlesztési Terv Házhoz Jön program. Ennek eredményeként kiépült, és a regionális fejlesztési ügynökségek keretében működik a kistérségi szintű tanácsadói hálózat, amelynek elsődleges célja, hogy „házhoz vigye” a Nemzeti Fejlesztési Tervet (NFT). Az NFT-vel kapcsolatos ismeretterjesztés vonatkozik a már megvalósítás szakaszában levő 2004-2006 évi programra, illetve az aktuális Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) egyes operatív programjaira is. Az állami irányítás úgy vélte, hogy a nyertes pályázóknak is szüksége lehet a pályázati eljárásban, illetve a megvalósításban szakképzett tanácsadókra.

A programban résztvevő tanácsadók, a megfelelő és folyamatos képzést követően, első kézből nyújtanak hasznos információkat az aktuális európai uniós pályázati lehetőségekről, az önkormányzatoknak, civil szervezeteknek, és a vállalkozásoknak. Feladatuk, hogy a fogadóórákon, képzéseken, kistérségi társulási üléseken segítsék, és gördülékenyebbé tegyék a pályázók, és az egyes operatív programokat végrehajtó intézmények közötti kapcsolattartást, valamint hogy gyakorlati válaszokkal közvetve tájékoztassák a nyertes projektek gazdáit a fejlesztések megvalósítása során

felmerülő problémák megoldásában. A tanácsadók mindemellett aktívan részt vettek abban a tervező és projekt előkészítő munkában, amellyel a kistérségek bekapcsolódhatnak a 2007-2013 közötti Új Magyarország Fejlesztési Terv megalapozásában. A hálózat munkatársai megkeresésükkel, tanácsaikkal számtalan esetben segítették az NFT II-ben megvalósítható ötletek kidolgozását. Az ÚMFT HJ kitalálói és megvalósítói egyaránt bíznak abban, hogy ez a program is hatékonyan segíti az EU források felhasználását. A programról illetve az egyes kistérségek tanácsadóinak elérhetőségeiről a www.nfthazhozjon.hu honlapról lehet tájékozódni. Érdeemes tudni, hogy a hálózat szolgáltatásai mindenki számára korlátlanul elérhetők és ingyenesek!

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:

Ökrös Tamás

regionális koordinátor Dél-alföldi Régió

okros.tamas@umft.del-alfold.hu

06-70-322-3775; 06-30-450-0263

ÚJ MAGYARORSZÁG FEJLESZTÉSI TERV TANÁCSADÓ HÁLÓZAT DÉL-ALFÖLDI RÉGIÓ

	KISTÉRSÉG	NÉV	E-MAIL	NFT
1.	Regionális Koordinátor	Ökrös Tamás	okros.tamas@umft.del-alfold.hu	30/450-0263

BÁCS-KISKUN MEGYE

	KISTÉRSÉG	NÉV	E-MAIL	NFT
1.	Bácsalmási	Radnai István	radnai.istvan@umft.del-alfold.hu	30/974-0635
2.	Kiskőrösi	Dr. Csonka Péter	drcsonka.peter@umft.del-alfold.hu	30/451-3114
3.	Bajai	Kárpátiné Gergits Zsuzsanna	karpatine@umft.del-alfold.hu	30/443-2312
4.	Kalocsai	Horváthné Csortán Krisztina	horvathne.krisztina@umft.del-alfold.hu	30/451-2612
5.	Kiskunhalasi	Serbán György	serban.gyorgy@umft.del-alfold.hu	30/450-2718
6.	Jánoshalmi	Dankó Miklós	danko.miklos@umft.del-alfold.hu	30/9734-623
7.	Kecskeméti	Molnár Zoltán	molnar.zoltan@umft.del-alfold.hu	30/493-5282
8.	Kiskunmajsai	Nyerges -Sándor Annamária	nyerges.annamaria@umft.del-alfold.hu	30/341-4078
9.	Kunszentmiklósi	Szécsényi Imre	szecsényi.imre@umft.del-alfold.hu	30/443-3145
10.	Kiskunfélegyházai	Vízhányó Ferenc	vizhanyo.ferenc@umft.del-alfold.hu	30/450-2786

CSONGRÁD MEGYE

	KISTÉRSÉG	NÉV	E-MAIL	NFT
11.	Csongrádi	Viglási Nóra	viglasi.nora@umft.del-alfold.hu	30/973-4671
12.	Mórahalmi	Kuklis Nikoletta	kuklis.nikoletta@umft.del-alfold.hu	30/443-2639
13.	Kisteleki	Szabó László	szabo.laszlo@umft.del-alfold.hu	30/450-1728
14.	Makói	Szalay Tamás	szalay.tamas@umft.del-alfold.hu	30/442-9962
15.	Hódmezővásárhelyi	Szeli Ferenc	szeli.ferenc@umft.del-alfold.hu	30/451-1049
16.	Szegedi	Talpai Zoltán	talpai.zoltan@umft.del-alfold.hu	30/450-4183
17.	Szegedi	Jákó Csaba	jako.csaba@umft.del-alfold.hu	30/443-0230
18.	Szentesi	Matkocsik Pál Ferenc	matkocsik.pal@umft.del-alfold.hu	30/620-1841

BÉKÉS MEGYE

	KISTÉRSÉG	NÉV	E-MAIL	NFT
21.	Békéscsabai	Molnár Csaba	molnar.csaba@umft.del-alfold.hu	30/443-0369
22.	Mezőkovácsházi	Csathó Éva	csatho.eva@umft.del-alfold.hu	30/450-1252
23.	Sarkadi	Debreczeni Lajos	debreczeni.lajos@umft.del-alfold.hu	30/494-3268
24.	Orosházi	Füvesi Sándor	fuvesi.sandor@umft.del-alfold.hu	30/494-2604
25.	Gyulai	Nyári Krisztián	nyari.krisztian@umft.del-alfold.hu	30/451-2825
26.	Szeghalomi	Papp Viktor	papp.viktor@umft.del-alfold.hu	30/450-3978
27.	Szarvasi	Prjevaráné Kiss Eszter	prjevarane.eszter@umft.del-alfold.hu	30/494-3154
28.	Békési	Czverencz Péter	czverencz.peter@umft.del-alfold.hu	30/443-1103

Regionális és kistérségi szintű partnerségi együttműködések ösztönzése

A DARFT Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. a ROP 3.1.3. program támogatásával 2005-2007. között megvalósuló SZIKRA Projektje – Szakterület-specifikus Integrált Képzés a Regionális Abszorpció-növelésért – ez év végén zárul le.

A program eredményeként konkrét számokról beszélhetünk:

- 1925 fő vett részt a képzéseken
- 118 partnerségi projektötlet felkutatása történt meg, ezek további mentorálása
- 4 képzési elem lebonyolítása
- partnerségi adatbázis kiépítése
- belső munkatársak oktatásbeli tapasztalatgyűjtése: 5 fő
- tapasztalatmegosztó tanulmányok: 4 db

A SZIKRA projekt utolsó elemeként 6 témában szakemberek részvételével, képzési modulok keretében kívánja elősegíteni a program a témához kapcsolódó hálózatok, együttműködések kialakulását. A kép-

zésre jelentkezők workshopon, egy „best practice” példa bemutatásaként kapnak lehetőséget, hogy azt követő műhelymunka részeként szakemberek iránymutatásával egy már kialakult vagy kialakulás előtt álló hálózati kezdeményezést segítsenek elő akár pályázati beadásig.

KÉPZÉSI MODULOK:

- Turisztikai Desztináció Menedzsment
  - Turisztikai Desztináció Menedzsment címmel
- Megújuló energiaforrások
  - Megújuló energiaforrások hálózat címmel
- Ifjúsági kezdeményezések
  - Ifjúsági kezdeményezések támogató hálózat
- Vállalkozásfejlesztés
  - Klaszter hálózatok kialakítása címmel
- Közösségi terek hálózata
  - Közösségi terek hálózata címmel

Humán erőforrás fejlesztés

- Karrierirodák hálózata a régióban címmel

Mind a hat ágazati témát felölelő képzési folyamat a SZIKRA Projektet követő átfogó céljait kívánják elősegíteni:

- partnerségi kapcsolatok elősegítése a régióban – 2007-2013-as Új Magyarország Fejlesztési Terv keretén belül elérhető források hatékony felhasználása érdekében

- partnerségi együttműködések elméleti és gyakorlati módszertanának széleskörű megosztása a régióban
- adott témában tevékenykedő szervezetek számára közös kommunikációs fórumok megteremtése
- klaszterek, hálózatok, együttműködések szakmai támogatása
- szakmai szervezetek közötti kommunikáció elősegítése, szakmai mentorálása

Pályázati nagyüzem

2007-2013-as Dél-alföldi Operatív Program keretében elsőként megjelent pályázat, a Kerékpárút hálózat fejlesztése, augusztus 31-én zárult le. A 3,1 milliárd forintos támogatási igényre 77 pályázat érkezett be.

Az önkormányzati és állami tulajdonú belterületi, valamint önkormányzati külterületi közutak fejlesztésére 2007 és 2008 között 4,73 milliárd forint pályázati összeg áll rendelkezésre. A támogatás mértéke az önkormányzati és állami tulajdonú külterületi közúthálózat esetén 100-1500 millió forint, míg a belterületi beruházások esetén 10-400 millió forint. Pályázatokat 2007. november 16-ig lehet benyújtani.

Egy milliárd forint értékben hirdették meg a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést, azaz az akadálymentesítést támogató pályázatot. A projekt támogatja mind a fizikai, mind az infokommunikációs akadálymentesítést. Erre az önkormányzatok mellett egyesületek, egyházak, alapítványok és nonprofit szervezetek is benyújthatják pályázatukat 2007. november 16-ig.

Az alapfokú nevelési-oktatási intézmények és gimnáziumok infrastruktúrájának fejlesztésére 20 millió – 1 milliárd 200 millió forintig lehet támogatást nyerni. Pályázatok benyújtása: 2007. szeptember 25-étől 2008. január 2-áig. A Regionális Operatív Programokban az ipari parkok, ipari területek és inkubátorházak fej-

lesztésére közel 34 milliárd forintot különítettek el. Ez az összeg húszszor nagyobb a 2004-2006-os időszak azonos témájú kiírásaihoz képest. A dél-alföldi régióban szeptember 12-én megnyílt „Ipari területek, ipari parkok és vállalkozói inkubátorházak infrastruktúrális fejlesztése” című pályázati kiírás 2007-2008 között 2,881 milliárd forint támogatási összeggel kívánja támogatni a fejlesztéseket. A pályázatok benyújtásának időszaka: 2007. október 17-étől 2008. január 18-ig.

Októberben turisztikai célú fejlesztések pályázati kiírása várható.

A pályázatokkal kapcsolatos naprakész információkat a DARFT Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. honlapján (www.darfu.hu), és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján (www.nfu.hu) követhetik.

ELÉRHETŐSÉG:

DARFT Kht.

6720 Szeged, Oroszlán u. 2.

Tel.: 62/558-620

Fax: 62/558-629

Email: info@del-alfold.hu

www.darfu.hu

Online kapcsolatépítő portált indított az i-techpartner kutatási együttműködési platform

Az i-techpartner nemzetközi konzorcium elindította új online üzleti kapcsolatépítő portálját a www.i-techpartner.eu oldalon. A portál Európa-szerte összeköttetést teremt a kutatók, technológiatranszfer irodák és a kis- és közép méretű innovatív vállalkozások, innovációs szakértők, vállalati partnerek és kockázati tőkebefektetők között. Célja, hogy feltárja a résztvevő régiók partnerkeresési, finanszírozási és együttműködési lehetőségeit és támogassa megvalósulásukat.

Az i-techpartner 11 régió támogatásával indult, amelyek két év során mintegy 300 kutatási projekt és legalább ugyanekkora számú kis- és középvállalkozás alkotta „kritikus tömeggel” lépnek kapcsolatba. Az i-techpartnert a Tech SME Partnering elnevezésű, az FP6 innovációs „PRO-INNO Europe Action” programja keretében az Európai Bizottság támogatja. Az i-techpartner programhoz folyamatában új régiók és klaszterek is csatlakozhatnak. A program keretein belül pillanatnyilag Európa-szerte mintegy 20 rendezvényt tartanak, amelyek az innováció-szektor minden területét lefedik (élettudományok, információs és kommunikációs technológia (IKT) valamint a konvergáló ágazatok).

Az i-techpartner magyarországi megvalósítói a DARFT Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. és az Infinity Kft.

A DARFT Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. 1998-ban alakult szegedi székhelyű, közel tíz éve a régió szolgálatában álló társaság. Tevékenységei: az előcsatlakozási alapok (PHARE) és strukturális alapok pályázatainak, valamint a hazai forrásból

finanszírozott pályázatoknak kezelése, a Dél-alföldi régió stratégiai tervezési folyamatainak szervezése, nemzetközi projekteken való közreműködés és regionális együttműködések elősegítése.

Az Infinity Pénzügyi Tanácsadó Kft. 7 éve foglalkozik innovatív projektek menedzselésével, pályázati tanácsadással. Alapítása óta több száz sikeres projekt keretében segítette az innovatív fejlesztési elképzelések, fejlesztési projektötletek megvalósulását.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ A PROJEKTRŐL,

VALAMINT JELENTKEZÉS A RÉSZVÉTELRE:

DARFT Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht.

Ördögh Antal, projektmenedzser

6720 Szeged, Kígyó u. 4.

+36/62-549-597

itechpartner@oroszlan.del-alfold.hu

www.del-alfold.hu

Infinity Kft.

Péli Éva, projektmenedzser

1146 Budapest, Erzsébet királyné útja 1/c.

+36/1-273-2700

peti.eva@infinity.hu

www.infinity.hu

Összefoglaló az EU 2008-ra szóló kulturális pályázatairól

Az Európai Bizottság 2007 július végén és augusztus elején jelentette meg a Kultúra keretprogram (2007-2013) 2008-ra szóló pályázati felhívásait, nyolc különböző kategóriában. A támogatásokra összesen 38,4 millió euró áll rendelkezésre.

Ki PÁLYÁZHAT?

Azok a jogi személyiségű kulturális szervezetek és kisvállalkozások pályázhatnak (európai jelentőségű kulturális szervezetek működési támogatására csak non-profit szervezetek), amelyek székhelye a keretprogramban résztvevő országok valamelyikében van. A programban az EU tagállamai, az EFTA országai, valamint Horvátország és Törökország vesz részt, illetve tárgyalások folynak Macedóniával, Szerbiával és a Nyugat-Balkán országaival.

A projektpályázatoknak nullszaldósaknak kell lenniük (a működési támogatások esetében ez a feltétel nem érvényes).

MILYEN TÉMÁBAN ADHATÓ BE PÁLYÁZAT?

Az audiovizuális terület kivételével bármelyik kulturális területről – és a korábbi évektől eltérően nem kötelező egyetlen területhez ragaszkodni: a pályázat egyszerre több művészeti és kulturális területet is felölelhet.

MILYEN TÍPUSÚ PROJEKTEKRE KÉRHETŐ TÁMOGATÁS?

A Kultúra keretprogramban 2008-ra hét pályázati felhívást tettek közzé, melyeket az alábbiakban olvashatnak:

1. Rövid és hosszútávú együttműködésekre – EACEA 23/07 pályázat

A „klasszikus” kultúra-pályázatok: 0-24 hónap és 3-5 év időtartamra. A rövid távú együttműködésekre projektenként 50 ezer és 200 ezer euró közötti összeg kérhető legalább 50 százalékos önrész mellett, a felosztható keret kb. 10 millió euró. Mintegy 80 projekt remélhet támogatást. A nyertes projekteket a támogatási szerződés aláírása után, legkésőbb 2008. december 1-éig lehet megkezdeni, és 2010. november 30-éig be kell fejezni. A Bizottság engedélyével a kezdés legkorábban 2008. január 1-ére előrehozható.

A hosszútávú együttműködésekre évi 200 ezer és 500 ezer euró közötti összeg kérhető legalább 50 százalékos önrész mellett, a felosztható keret kb. 17,5 millió euró. A projekteket a támogatási szerződés aláírása után, legkésőbb 2008. december 1-éig lehet megkezdeni, és 2013. november 30-áig be kell fejezni. A Bizottság engedélyével a kezdés legkorábban 2008. január 1-ére előrehozható. Várhatóan 12 projektet fognak támogatni.

Az ideai felhívás újdonsága a kétlépcsős pályázat: a megjelölt beadási határidőre a pályázat és a pályázók szöveges bemutatását és a

költségvetés egyszerűbb változatát várják; további dokumentumokat és a pályázat részletes kifejtését csak a 2. körbe beválogatott pályázóktól kérik majd. A korábbi évektől eltérően nincs minimumküszöb a társfinanszírozásra.

A beadási határidő mindkét időtávnál 2007. október 31., eredmény 2008 májusára várható.

2. Irodalmi fordításokra – EACEA 25/07 pályázat

Legfeljebb 10 irodalmi mű fordítására lehet pályázni, ebben a felhívásban két határidővel. Projektenként 2 és 60 ezer euró közötti összeg kérhető, melyet csak a fordítási kiadások fedezetére lehet használni. Ez legfeljebb a teljes projektköltségvetés (azaz a fordítási, a szerkesztői és a nyomdai költségek összege) 50 százaléka lehet. A felhívás keretösszege 1,7 millió euró; a két határidőre beadott pályázatokból kb. 45-öt támogatnak majd.

Az első időpontra beadott és elfogadott projektek a támogatási szerződés aláírása után, 2008. január 1. és június 30. között kezdődhetnek és legfeljebb 18 hónapig tarthatnak. A második időpontra beadott és támogatott projektek a támogatási szerződés aláírása után, 2008. július 1. és december 31. között kezdődhetnek és legfeljebb 18 hónapig tarthatnak (a lefordított műveket is eddig kell megjelentetni).

Beadási határidők: 2007. október 1. és 2008. április 1.

3. Harmadik országokban (most Indiában vagy Kínában) zajló együttműködések támogatása – EACEA 21/2007

A Kultúra Programban szereplő országok közül legalább három szervezetei szükségesek társszervezőkként és a célország legalább egy szervezete partnerként ebben az együttműködési formában. A projektek nagy részének a célországban kell zajlania. Projektenként legfeljebb 180 ezer euró kérhető, legalább 50 százalékos önrész mellett, a felosztható keret kb. 1,8 millió euró. Ebből várhatóan 5 indiai és 5 kínai projektet támogatnak majd. A projektek legfeljebb 24 hónapig tarthatnak.

Beadási határidő: 2007. október 1., eredmény 2008 február-márciusára várható.

4. Kultúrpolitikai kutatással foglalkozó hálózatok kialakítása – EACEA 26/07

A kulturális politikák területén értékelést végző vagy hatástanulmányokat készítő szervezetek hálózatba szervezésének támogatására 600 ezer euró áll rendelkezésre, ebből legfeljebb 3 projektet támogatnak majd, a maximális összeg projektenként 200 ezer euró lehet legalább 50 százalékos önrész mellett. A projektek a szerződés aláírásától számított legfeljebb 24 hónapig tarthatnak.

Beadási határidő: 2007. október 1., eredmény 2008 januárjában várható.

5. Európai jelentőségű szervezetek működési támogatása – EACEA 22/07

Ebben a felhívásban *három kategóriában* (nagykövet, hálózat, fesztivál) pályázhatnak a (kategóriától függően) legalább 7-15 országban működő szervezetek. A felosztható keret 5 millió euró, a szervezet nagyságától és a kategóriától függően legfeljebb 600 ezer euró kérhető. Újdonság, hogy *nemcsak egyéves, hanem a 2008 és 2010 közötti időszakra vonatkozó hároméves keret-költségvetés is beadható. Az önrész mértéke legalább 20 százalék.*

Beadási határidő: 2007. november 5., eredményt 2008 áprilisára ígért a kiíró.

6. Pályázat az európai unió irodalmi díjának gondozására – EAC/17/07.

A pályázó vállalja az EU irodalmi díjával kapcsolatos szervezési feladatokat (felhívás közzététele, pályázat lebonyolítása, látványos díjátadó ünnepség) a 2008 és 2013 közötti időszakban. Évente 200 ezer euró kérhető e célra, 40 százalékos önrész mellett. A pályázaton egy nyertes szervezetet választanak ki, a kiíró fenntartja a jogot, hogy az első „próba-év” után esetleg új kezelőt keressen. Az első évi tevékenység legkésőbb 2007. november 15-éig kezdődhet és 2009. február 14-éig tarthat.

Beadási határidő: 2007. október 12., eredmény 2007 legvégén valószínű.

7. Pályázat az európai unió kétévente odaítélhető kortárs építészeti díjának szervezésére és megvalósítására – DGEAC/03/07

A pályázó vállalja az EU kortárs építészeti díjával kapcsolatos szervezési feladatokat (felhívás közzététele, pályázat lebonyolítása, látványos díjátadó ünnepség) a 2009 és 2013 közötti időszakban. Évente 200 ezer euró kérhető e célra, 40 százalékos önrész mellett. A pályázaton egy nyertes szervezetet választanak ki, a kiíró fenntartja a jogot, hogy az első „próba-év” után esetleg új kezelőt keressen. Az első évi tevékenység legkésőbb 2008. június 30-áig kezdődhet és 2009. szeptember 29-éig tarthat.

Beadási határidő: 2007. november 9., eredmény 2008 első negyed-évében valószínű.

Valamennyi pályázathoz külön felhívás, űrlap és részletes ismertető, valamint kitöltési útmutató készült. Az adott pályázattípus valamennyi pályázóját egyszerre, a döntéshozatali eljárás végén értesítik az eredményről.

KI KEZELI A PÁLYÁZATOKAT?

Az EU irodalmi díjának és az EU építészeti díjának kezelésére beadandó pályázatokat az Európai Unió Bizottsága kezeli, a többi öt pályázattal az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség foglalkozik.

KI BÍRÁLJA EL A PÁLYÁZATOKAT?

A pályázatok elbírálását Brüsszelben szervezi meg a pályázat kezelője; a pályázatok szakmai elbírálását egy szakértői adatbázisból kiválasztott, független szakértők végzik. Az adatbázis frissítésére 2007 őszén pályázatot kíván megjelentetni a Bizottság.

MAGYARORSZÁGON HOL KAPOK SEGÍTSÉGET A PÁLYÁZATOKKAL KAPCSOLATBAN?

Az úgynevezett Kulturális kontaktpont-hálózat (Cultural Contact Point – CCP) magyar tagja a KultúrPont Iroda. Munkatársaink a pályázással kapcsolatos technikai kérdésekben állnak az Önök rendelkezésére.

HOL TALÁLHATÓK A PÁLYÁZATI ŰRLAPOK?

Az űrlapok és a pályázáshoz szükséges egyéb írásos segédanyagok (a pályázati felhívások szövege, részletes ismertetők, kitöltési útmutatók) a pályázat kezelőinek honlapján, illetve Magyarországon a KultúrPont Iroda honlapján érhetők el:

<http://www.kulturpont.hu/eukulturapalyazat>

BŐVEBB INFORMÁCIÓ:

A KultúrPont oldalán:

<http://www.kulturpont.hu/eukulturaprogram>

Az Európai Bizottság Oktatási és Kulturális Főigazgatósága honlapján:

http://ec.europa.eu/culture/eac/how_particip2007/particip2007_en.html

Az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség honlapján:

http://eacea.cec.eu.int/culture/calls2007/index_en.htm

UNIÓS ÉRTESÍTŐ – HATÁROK NÉLKÜL

Az uniós támogatásokban egyre hangsúlyosabb szerepük van a szomszédsági programoknak, határon átnyúló pályázati lehetőségeknek. Ezzel párhuzamosan egyre több szomszédos országban nyílnak meg vagy bővülnek uniós pályázati programok.

A fentiekre tekintettel az Uniós Értesítő – az Adaptatio Kft. szakmai együttműködésével – hónapról-hónapra beszámol a Romániában, Szerbiában, valamint Szlovákiában megvalósuló EU támogatásokról, fejlesztésekről, elsősorban az ott élő magyarságot is érintő programokról és lehetőségekről.

UNIÓS ÉRTESÍTŐ

AZ ELSŐ SZAKLAP AZ EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁSOKRÓL

ROMÁNIA

az ADAPTATIO szerkesztésében

Sikeresen használták fel az uniós pályázati forrásokat az erdélyi önkormányzatok

Felkészültek a pályázók

Elkészített tervekkel, tanulmányokkal várják az erdélyi polgármesterek az uniós Strukturális Alapokból lehívható pénzek pályázati kiírásait. A romániai Nemzeti Fejlesztési Terv 2007 és 2013 közötti időszakában összesen hét operatív program (OP) keretében lehet európai uniós forrásokból vissza nem térítendő támogatásokat lehívni – írja az erdélyi Krónika. A lap szerint várhatóan összesen már elérhetőek lesznek az eddig elfogadott operatív programok keretében meghirdetett pályázati kiírások is. Nagy eséllyel nyerhetnek több ezer eurós támogatást az első körben is azok az önkormányzatok, amelyek tudják, hogy milyen fejlesztéseket szeretnének a következő hét évben megvalósítani.

Ennek elengedhetetlen feltétele azonban az önrész előteremtése, amely lehet 10 százalék, de elérheti akár a 40-50 százalékot is – olvasható a Krónikában. Az uniós forrásokhoz jelentős állami támogatás is járul, így erre a hét évre közel 20 milliárd eurót pályázhatnak meg a romániai helyhatóságok.

EURÓMILLIÁRDOK SORSA A TÉT

A kis és közepes nagyságú települések többnyire a Regionális Fejlesztés Operatív Programban (ROP) előirányozott összegekből pályázhatnak a következő években. Ez az összeg is több mint 4,5 milliárd euró, amiből az uniós 3,7 milliárd euró támogatást nyújt, a fennmaradó összeget pedig a román állam fedezi. Hasonló nagyságrendű pénzekre lehet számítani a Környezetvédelmi Infrastruktúra OP, a Vidékfejlesztési OP vagy a Humán Erőforrás Fejlesztése OP keretében előirányozott támogatások esetében is. Jelenleg még az önkormányzatok nagy része és a civil szféra is az előcsatlakozási alapokból lehívható összegekre pályázik sikeresen. Többnyire a SAPARD- és PHARE-támogatásokra nyújtottak be pályázatokat, de állami támogatásokat is igyekeztek felhasználni – írja az erdélyi napilap.

AZ ÖNRÉSZ ELŐTEREMTÉSE LEHET AZ AKADÁLY

A Maros megyei önkormányzatok több mint tíz százaléka 2004 és 2007 között egyáltalán nem pályázott uniós alapokra. Nagy

Emőke, a megyei tanács szóvivője szerint ennek két oka lehet: vagy az önrészt jelentő pénzalap, vagy a pályázatot lebonyolító személyzet hiánya. Utóbbi esetben az érdektelenség is hozzájárulhatott a pályázatok elmulasztásához. Ugyanakkor jócskán vannak olyan települések, amelyek vissza nem térítendő forrásokból valósították meg fejlesztési terveiket. A szovátai önkormányzat az elnyert 13 millió euró jelentős részét a fürdőváros infrastruktúrájának fejlesztésére fordítja. A megye másik turisztikai központjának számító Segesvár 9 millió eurót hívott le uniós alapokból. Koronának eddig hárommillió eurót sikerült megszereznie, míg a Nagyernyébe és Marosszentgyörgyre vándorló uniós pénzek meghaladják a 2,5 millió eurót. „Mindennek a titka az érdekltség – jelentette ki a Krónikának nyilatkozva Nagy Márton, Koronka polgármestere. „Minden pályázatot követünk, és amit csak lehet, ki is használunk. Mi elő tudjuk teremteni az önrészt, és meg tudjuk fizetni a pályázatíró szakembereket is.” A Vásárhellyel szinte összenőtt faluban nemsokára víz- és csatornahálózatot fektetnek le európai forrásokból, a kormánypénzekből pedig három hidat újítanak fel és korszerűsítik az iskolát.

A HÁROMSZÉKIEK IS LÉPÉST TARTANAK

„Minden településen legkevesebb három-négy beruházás zajlik, amelyek egy részét uniós pénzalapokból fedezik” – tájékoztatott Vajda Lajos. A Kovászna megyei önkormányzat alelnöke ugyanakkor úgy vélte: Háromszék jókora lemaradást könyvelhet el, ami a közművesítések és az utak állapotát, hulladékgyűjtést és hulladéktárolást illeti. „Legkésőbb 2013-ig azonban minden háromszéki lakásba bevezetik a vezetékes ivóvizet, a szennyvízcsatorna-rendszert, és minden településen lesz ülepítőállomás” – folytatta Vajda. Az alelnök számításai szerint 70 és 90 millió euró közti összegre lesz szükség a fejlesztési projekt megvalósításához, és ezt a strukturális alapokból tervezik megszerezni. Az idén elnyert uniós támogatásokat többek között erdei utak javítására fordították, de egy SAPARD-projekt támogatja a kökösi szabadidőközpont létrehozását is. Jelenleg

előkészületben van további 20 pályázat, amelyet október-novemberig nyújtanak be a regionális operatív programhoz, amelyek utak javítását, turizmusfejlesztést, szociális problémák megoldását és gazdaságfejlesztést céloznak. Emellett 20 millió eurót pályáznak a regionális hulladékgazdálkodási projektre. „A

hatékonyabb pályázati tevékenység érdekében legkésőbb szeptember végéig szeretnénk létrehozni az Adetcov nevű fejlesztési egyesületet, amely minden csatlakozó háromszéki településnek pályázna, megszervezné a közbeszerzéseket és levezetné a pályázatokat” – mondta az alelnök.

Az Európai Parlamenti választás forgatókönyvének tervezete

Először voksolnak

A román kormány bemutatta az európai parlamenti választások megszervezésével megbízott bizottságnak a november 25-ei EP-választások időbeli lebonyolítására vonatkozó javaslatát.

A kalendáriumnak megfelelően szeptember 26-áig valamennyi megmérettetésre váró pártnak, szövetségnek és kisebbségi szervezetnek szereplési időpontot kell igényelni a különböző televízió- és rádióállomásoktól. A jelöltlisták bejegyzésére vagy elutasítására vonatkozó óváásokat október 10-éig lehet benyújtani, október 16-án pedig véglegessé válnak a Központi Választási Iro-

dába elküldött jelöltlisták. A szavazólapon szereplő pártok, szövetségek és nemzeti szervezetek sorszámát október 17-éig határozzák meg, a választási kampány pedig október 26-án kezdődik. A szavazólapokat november 10-éig nyomtatják ki, a szavazóhelységek megfelelő elrendezését pedig november 14-éig tervezik. Szavazni november 25-én lehet reggel 7 órától este 21 óráig, a választási csalás miatti érvénytelenítésére vonatkozó kéréseket pedig november 27-én este 21 óráig lehet benyújtani.

– munkatársunktól –

IPA-Instrument for Pre-accession Assistance

Balkáni és török előcsatlakozás

Az Európai Bizottság 2004 szeptemberében döntést hozott a korábbi előcsatlakozási alapoknak (PHARE, SAPARD, ISPA, CARDS) egy egységes, új előcsatlakozási alapba, az IPA-ba (Instrument for Pre-accession Assistance) való integrálásáról. Ennek alapján az Európai Tanács pedig 2006. július 17-én hozott döntésével (1085/2006) létrehozta az IPA-t, a 2007-2013-as időszakra vonatkozóan 11,468 milliárd euró nagyságú forrással.

Az IPA-nak két fő prioritása van:

- segítség nyújtása az adott országnak az EU politikai, gazdasági és jogharmonizációs kritériumainak a teljesítéséhez, valamint a szükséges kapacitások megteremtése a közigazgatásban és az igazgatszolgáltatásban
- felkészítés az Európai Unióhoz való csatlakozás után elérhető strukturális és kohéziós alapokra.

Az alap forrásait igénybe vehető országokat két csoportba oszthatjuk:

- tagjelölt országok (Törökország, Horvátország, Macedónia)
- potenciális tagjelölt országok (Szerbia – Koszovóval, Montenegró, Bosznia-Hercegovina, Albánia)

Az IPA a 2007-2013-as időszakra vonatkozóan öt komponensből áll, amelyek mellett külön pénzügyi alapok állnak:

- átalakulási folyamatok és intézmények kiépítése
- határokon átvéelő együttműködés
- regionális fejlesztés
- humán erőforrás fejlesztés
- vidékfejlesztés

A tagjelölt országok mind az ötben részt vehetnek, míg a csak potenciális tagjelöltek az első kettőben. Az EU azonban engedélyezi számukra is, hogy az elsőn keresztül a másik háromra jellemző célokat is támogassanak. Amennyiben azonban a fenti időszak alatt egy potenciális tagjelölt ország tagjelölt orszaggá válik, akkor később mind az öt komponensben részt vehet.

Az első komponens célja az EU csatlakozáshoz szükséges intézmény-hálózat kiépítése, különösen a közösségi jog (*acquis communautaire*) adaptációja. A második komponens a már a CARDS-programban elkezdett határon átvéelő együttműködés

kívánja továbbfejleszteni. A harmadik komponens az EU kohéziós politikájára, illetve a Kohéziós Alap és az Európai Regionális Fejlesztési Alap forrásainak lehívására készíti fel, míg a negyedik komponens az Európai Szociális Alap támogatásaira. Az ötödik, egyben utolsó pedig a Közös Mezőgazdasági Politikát hozza közelebb az érdeklődők számára.

Az egyes országok azonban az IPA által elérhető forrásokat csak az Európai Bizottsággal kötött keretmegállapodás alapján érhetik el. Másrészt az Európai Tanács, többségi szavazattal, az Európai Bizottság javaslatára, bármikor visszavonhatja egy ország számára az IPA egyes komponenseinek elérhetőségét (ha az adott ország pl. megsérti a demokráciát, az emberi és kisebbségi jogokat, vagy az EU-val szemben korábban vállalt egyéb kötelezettségét nem teljesíti).

AZ IPA REGIONÁLIS ASPEKTUSA

Az IPA által megcélzott országok valamennyien a Balkán-félszigeten fekszenek (egyedül Törökország rendelkezik ázsiai területekkel is), így beszélhetünk a program regionális szempontjairól is.

Az Európai Unió és a Balkán-félsziget országai között zajlott 2000-es zágriai és 2003-as szoloni találkozó deklarálta, hogy a félsziget országainak európai integrációját elősegíti az egymás közötti regionális kapcsolatok fejlesztése is. Az EU 2004-es bővítésével a régió és az Unió immár egymás közvetlen szomszédjaivá vált, amit még jobban megerősített a 2007-es bővítés, s immár a Nyugat-Balkánt teljesen körbezárta az Unió. Emiatt a Nyugat-Balkán országainak integrációja, a közvetlen szomszédság miatt, már az EU számára is nagyon fontos prioritássá vált.

Az Európai Bizottság, konzultálva az érintett országokkal, elkészítette a Többhaszonélvezős IPA-nak a 2007-2009-es időszakra vonatkozó felhasználási tervét (az IPA teljes forrásának 10 %-át rendelte erre a célra). Ennek három kulcsfontosságú célja van: a koppenhágai kritériumok teljesítése, a jogharmonizáció elősegítése és a civil szféra közötti együttműködés erősítése.

TÖBB ÉVRE ELŐIRÁNYZOTT PÉNZÜGYI KERET (2007-2010)

A programozás alapját jelentő dokumentumot az Európai Unió és a jogosult ország kormányzata közösen határozza meg.

Eszerint az IPA hét éves periódusának első négy évében a rendelkezésre álló forrásnak szinte pontosan a felét (5,74 milliárd euró) fognak felhasználni. Vagyis a maradék három évben (2011-2013-as időszak) éves bontásban jelentősebb összeg áll majd rendelkezésre, mint az első négy évben. Ezt készíti elő az első négy év azon trendje is, amely szerint a támogatás nagysága évről-évre növekszik (átlagosan évi 8-10 százalékkal). Ennek indoklása az, hogy az idő előrehaladásával az egyes országok támogatás-szerzői is egyre nagyobb tapasztalatra tesznek szert, s így növekszik a forráslehívás hatékonysága.

Az egyes országok között az elérhető források nagyságát nagyjából a lakosság száma alapján határozták meg. Egyedül Törökország

kivétel ez alól a szabály alól, amely a többiekhez képest nagyságrendekkel népesebb ország, s az elérhető forrás közel felét (44 százalékat) kapja meg. A második helyen Szerbia áll 13,4 százalékkal (a négy év alatt összesen 771,1 millió eurót hívhat le, vagyis évente átlagosan 192,7 milliót). Utánuk következik Horvátország (589,9 millió euróval, majd nagyjából hasonló, kb. 300 millió eurós támogatással Bosznia-Hercegovina, Albánia, Macedónia és Koszovó. A legvégén pedig Montenegró áll, 131,3 millió euróval.

A fenti keretösszegnek azonban nem a teljes része megy el nemzeti szintű projektekre, hanem ebből 559,1 millió eurót (9,7 %) határon átvitelő programokra szánnak.

A terv rugalmas, így az egyes országok kapcsán lehetséges a támogatásoknak az egyes évek közötti átvitele, illetve az adott ország státuszváltozása kapcsán is a keretszámok változtatása.

TÖBB ÉVRE ELŐIRÁNYZOTT TERVDOKUMENTUM (2007-2009)

E dokumentum definiálja az egyes országok prioritásait az egyes komponensek területén, s az ehhez rendelt pénzügyi forrásokat. A fentihez hasonlóan szintén az Európai Bizottság és az adott ország kormányzata közösen dolgozza ki, s évente felülvizsgálja.

A fenti dokumentum alapján készülnek el az egyes komponensek részletesebb programdokumentumai, konkrétan az 1. komponens Nemzeti programja, a 2. komponens Közös program-dokumentuma, a 3. és 4. komponens Operatív programja és az 5. komponens esetében a Vidék-fejlesztési program.

ÉVES NEMZETI PROGRAM

A Nemzeti programot éves bontásban, a több éves dokumentumok alapján kell elkészíteni. A Nemzeti programot az adott országban az IPA-program koordinációjával megbízott kormányzati szervnek, Szerbia esetében konkrétan a Külgazdasági Kapcsolatok Minisztériuma keretében működő Támogatások és a Fejlesztési Segélyek Osztályának kell elkészítenie, konzultálva a kormányzat összes többi tárcájával.

A Nemzeti program már konkrétan határozza meg a támogatási területeket. Specialitása azonban, hogy az egyik évre meghatározott Nemzeti program csak két év múlva valósul meg. (A csúszás fő oka az EU meglehetősen bürokratikus, lassú engedélyezési eljárása a program elfogadása kapcsán.)

Általános pályázati projektötleteket a következő szervezetek adhatnak (amelyeket figyelembe véve alakítják ki az egyes konkrét támogatási területek programdokumentumait):

- az állami költségvetés közvetlen felhasználói
- az állami költségvetés közvetett felhasználói, minisztériumi engedéllyel
- társadalmi szervezetek, minisztériumi engedéllyel

UNIÓS ÉRTESÍTŐ

AZ ELSŐ SZAKLAP AZ EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁSOKRÓL

S Z L O V Á K I A

az ADAPTATIO szerkesztésében

Európa a polgárokért

Nem csak papíron létezik a barátság

A magyarországi Karádhöz négy éve baráti szerződés köti Deákit, s augusztusban a romániai Gyimesfelsőllokkal is hasonló szerződés lépett érvénybe. Az Európai Unió által meghirdetett „Európa a polgárokért” című pályázaton való sikeres részvételnek köszönhetően kerülhetett sor az ezeréves mátyusföldi községben a három uniós tagállam, Szlovákia, Magyarország és Románia baráti településeinek önapos találkozója. A három település képviselői augusztus 24-e és 28-a között gazdag rendezvény-sorozat (színelőadás, folklórfesztivál, szeminárium stb.) keretében erősíthették együttműködésüket.

Vasárnap a vendégeknek Merva Arnold helytörténész mutatta be a még Szent István idejében alapított római katolikus templomot, bő ismertetőt adva a település múltjáról. Az esti szemináriumon Miklós László volt szakminiszterrel, MKP-s képviselővel a környezetvédelemről folytattak eszmecsere a résztvevők. Hétfőn a deáki vadásztársaság volt a vendéglátó. A deáki vadászok nemcsak agyaggalamb-lövészettel, hanem kitűnő őzgulyással és nyáron sült pisztránggal is kitétek magukért. A jó hangulat igazolta: a barátság nem csak papíron létezik.

Duna Eurorégió

Európa-falu épül Búcsón

A Duna Eurorégió 2003-ban jött létre, alapítói: a Tatai kistérség és a Hídverő Társulás települései. Együttműködésük jelképe, legnagyobb közös kincsünk, a Duna, az országokat, nemzeteket, kultúrákat összekötő európai folyam. A Búcsón és Neszmélyen tervezett Európa-falu egyik zászlóvivője a közös programoknak, ahol a nemzeti kultúrák az európai eszme szellemében a Duna partján találkoznak. A tervezett Európa-falu a magyar-szlovák határon átnyúló, illetve általában az európai kapcsolatok fejlesztésének eszköze, egyben a térségi fejlődés egyik fontos motorja lehet; az európai identitás jelképe, az európai gondolkodás otthona.

Az Európa-faluban az európai nemzetek népi építészetének jellegzetes épületei kapnak helyet. Búcs és Neszmély egyenként 12-13 nemzetnek ad vízparti otthont, ahol a sétányok mellett összebújó házak Európa együvé tartozását jelképezik.

Benkő Ferenc, a magyarországi település polgármestere elmondta, a látványtervek már készen vannak, és az engedélyeztetéséhez szükséges dokumentumok kivitelezése is folyamatban van. A különféle források segítségével remélhetőleg sikerül elnyerni a szükséges pénzt. Kezdeményezésüknek követői is akadtak: Lengyelországban két helyen is terveznek hasonló projektet. Zakopane környékén a magyar-szlovák Európa-falu tanya változatának a megvalósítását tervezik. Könnyen meglehet, hogy az Unió kimondottan ilyen célokra felhasználható pályázati lehetőséget is kiír majd.

A neszmélyi Duna-parton és a Búcsi-tó mellett megvalósuló Európa-falu épületei az Unió tagállamainak az építészeti jegyeit viselik majd. A tervek szerint a szláv nemzetek házai Magyarországon, a többi, körülbelül tizenkét épület – köztük egy magyar parasztház – pedig Búcsón lesz. A folyótól mintegy 7 kilométerre fekvő község turizmusa a kultúrához, a borászathoz és az aktív rekreációhoz kötődik. A már meglévő turisztikai adottságokat (pincék, a szabadidőközpont új tenispályái, horgásztó) egészítené ki az Európa-falu létesítménye. A megvalósításáról Szigeti János polgármester elmondta: „idén várhatóan nem kapunk egy eurócentet sem az Európai Unió 2007-2013 közti időszakra előirányzott támogatási csomagjából, mivel Brüsszel még mindig nem fogadta el Szlovákia nemzeti fejlesztési tervét. Ez szabályozza ugyanis, hogy milyen terület mekkora támogatásban részesül, e nélkül nem lehet egyeztetni az egyes operatív programokat, és nem lehet meghirdetni a pályázatokat.” – fogalmazott. „Mivel Búcs esetében 20 milliós beruházásról van szó, meg kell várunk a pályázatok kiírását. A látványtervek kidolgozásának költségeit az önkormányzat szeptemberben fogja tárgyalni. Az Európa-falu létesítésével nekünk is az a célunk, hogy bemutathassuk és méltón ápolhassuk térségünk és Európa vidéki örökségét, a régmúlt és a jelenkor vidéki kultúráját, valamint hogy a magunk módján mi is hozzájárulhassunk a közös Európában ránk váró feladatok sikeres teljesítéséhez” – mondta lapunknak Szigeti János polgármester.

Fejlesztési hullám Nyékvárkonyban

Egyiket még át sem adták, készül a másik

Átadták a felújított művelődési házat a csallóközi településen, Nyékvárkonyon, ahol további beruházásokra is készülnek. Egy év

alatt 23 millió koronából (ebből 17 millió uniós támogatás) bővítették és felújították a Dunaszerdahelyhez közeli, 2500 lakosú

község művelődési házát. Az épületet augusztus 28-án adták át az előtte álló, parkosított és átrendezett téren.

A községben nem a művelődési ház az első, se nem utolsó beruházás mostanában. Az évek óta jellemző folyamatos fejlesztések lassan meghozzák a várva várt eredményt és Nyékvárkony egyre nagyobb, vonzóbb és – egy új kulturális vonalnak köszönhetően – talán mozgalmasabb település is lesz.

Az elmúlt 15 évből Fekete János polgármester azt tartja az egyik legfontosabb jellemzőnek, hogy a lakosság száma nőtt, annak ellenére, hogy a szociális otthont, 83 lakójával együtt elköltöztették. A megüresedett és magánkézbe került kastély felújítását a Valor-X Kft. jövőre fejezi be. Bár a tervezett wellness szálló nem elsősorban helyieket szolgálja majd, ám a község idegenforgalmát fellendítheti.

Nyékvárkonyban folyamatosan megragadják a kínálkozó lehetőségeket; így sikerült befejezniük a gázművesítést, az ivóvízhálózat kiépítését 70 százalékban, épületeket újítottak fel és újakat építettek. Az augusztus végén átadott művelődési házban egykor postahivatal működött és klubhelyiségek is voltak ott, az

új épület azonban csak kulturális célokat szolgál. A postának egyébként új épületet emeltek, mintegy négymillió korona ráfordítással.

A községben rövidesen megkezdik két 22 lakásos bérház építését is, melyhez 51 millió koronás támogatást kaptak a vonatkozó törvények alapján. Ez már a harmadik építési hullám a községben. „A környező falvakból, Pozsonyból és Dunaszerdahelyről is érkeznek lakáskérvények. „Jövő nyárra tervezzük az építkezések befejezését, egyelőre még húsz hely áll az érdeklődők rendelkezésére. Az eladott tűzoltószertár helyetti új épületet is idén fejezzük be, 3,3 millió korona értékben” – mondta Fekete János polgármester.

Nyékvárkony jövőbeli tervei közül Fekete János polgármester még az utak felújítását, a szemétdomb teljes lezárását (4,5 millió koronás összköltséggel) emelte ki. Az önkormányzat reményei szerint jövőre elkezdődnek a csatornázási munkálatok is.

A 18,4 millió koronás rekonstrukciós munkálatokat elsősorban uniós forrásokból fedezték.

– munkatársunktól –

PÁLYÁZATÍRÁS, TANÁCSADÁS

- Pályázati tanácsadás: pályázatfigyelés, pályázatírás, pályazatkészítés
- Szakértői tevékenységek, fejlesztési tervek, megvalósíthatósági tanulmányok
- Képzések, konferenciák, információs napok, pályázat-előkészítő tréningek
- Tájékoztatás: uniós pályázati információk magyar nyelven, szakmai kiadványok terjesztése: Uniós Értesítő
- Eupalyázat – az első magyar nyelvű pályázati portál, ahol az összes helyi, uniós és magyarországi kiírás elérhető

 Románia **Szlovákia** **Szerbia**

Az ADAPTATIO cégcsoport magyarországi tapasztalatokra építve két éve kezdte el tevékenységét a fenti országokban. Elsődleges feladata minél több határon túli magyar szervezet eredményes pályázati tevékenységének az elősegítése, valamint a helyi pályázati szakemberhálózat kiépítése.

ADAPTATIO-E S.R.L.

540349 Marosvásárhely,

Lamaitei 25/10

Tel: +40-745-265759

info@adaptatio.ro

www.eupalyazat.sk

ADAPTATIO-F S.R.O.

Tel: 0908/663-492

+421-/35790-40-37

info@adaptatio.sk

www.eupalyazat.ro

ADAPTATIO-D d.o.o.

24400 Zenta,

Szép u. 15.

Tel: +381-64-160-4686

info@eupalyazat.co.yu

www.eupalyazat.co.yu

MINDEN, AMI PÁLYÁZAT, MAGYARUL

Aditus-projektek

TISZTELT OLVASÓNKI!

MOSTANI SZÁMUNKBAN KIADÓNK, AZ ADITUS KFT. TANÁCSADÓI ÁLTAL KÉSZÍTETT ÉS MENEDZSELT OKTATÁSIMÓD-SZERTANI PROJEKTEK KÖZÜL VÁLOGATTUNK.

A kompetencia-alapú oktatás tárgyi és személyi feltételeinek megteremtése a mélykúti Szvetnik Joachim Általános Iskolában

A KÖRNYEZET

Mélykút Magyarország déli részén, Bács-Kiskun megyében, a Felső-Bácskában helyezkedik el. Lakosainak száma 5683 fő. A roma származású lakosság aránya 4 százalék. A település a Jánoshalmi statisztikai kistérség tagja, Kéleshalmával, Borotával és Jánoshalmával együtt.

Jánoshalma kistérsége nem alkot valós tartalmú önálló területi egységet. A közel 10.000 lakosú Jánoshalma nem teljes értékű városi centruma vidékének: igazi vonzáskörzete még nem alakult ki s központi funkciói is meglehetősen hiányosak. A körzet települései, amelyek egykor a bajai és a kiskunhalasi járás részei voltak, ma is inkább e két szomszédos városhoz kötődnek.

A lakosság demográfiai, foglalkoztatottsági mutatói kedvezőtlenek. A népesség átlagos végzettségi szintje a megyében a legalacsonyabbak egyike (7,67 osztály) volt 1990-ben. Az oktatás intézményrendszere azonban valamivel fejlettebb, mint a szomszédos bácsalmási térségben, mivel itt két középiskola is van.

A munkanélküliség szempontjából is az egyik leghátrányosabb helyzetű kistérség. A foglalkoztatási gondok már évtizedek óta jellemzik a térséget. Az aktív keresők jelentős hányadát még jelenleg is a mezőgazdaság foglalkoztatja, bár csökkenő mértékben. A térség fejlődését akadályozza a népesség rendkívül alacsony szintű iskolai végzettsége. Emiatt a munkanélküliek számára biztosított ún. aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel (képzésekkel, átképzésekkel) sem lehet megfelelő eredményeket elérni.

A településért tenni akaró polgárok körében megfogalmazódott egy pozitív jövőkép, melynek záloga és megvalósítója az ifjúság lehet. A jövőkép megvalósításának egyik legfontosabb eszköze pedig az ifjúság helyzetének a javítása. Ennek érdekében most készül a település ifjúsági cselekvési programja. Mélykút és az iskola vezetése felismerte azt a tényt, hogy bár nem lehet gyors és látványos sikereket elérni, de a legjobb befektetés a jövőbe a humán erőforrás fejlesztése.

Ehhez kínált jó lehetőséget a HEFOP „Felkészítés a kompetencia-alapú oktatásra” című pályázati felhívása, amely 2005. júliusában jelent meg. A pályázati lehetőség filozófiáját az a felismerés adja, hogy a felmérések szerint a magyar diákok a fejlett országokban tanuló kortársaikhoz képest gyengén teljesítenek az értő olvasás, a számolási, matematikai készségek területén. Versenyhátrányban vannak az idegen nyelv ismeretét illetően, és a szociális kompetenciák fejlesztésére szolgáló oktatási környezet, valamint az életpálya építés iskolai feltételei sem optimálisak. A digitális kultúra közoktatásban történő elterjedése ugyancsak elengedhetetlen a versenyképes tudás, a munkaerőpiaci boldogulás szempontjából. Mindez indokolja a pedagógusok és az intézményvezetés felkészítésének szükségességét a kompetencia alapú oktatás elterjesztése érdekében.

A mélykúti Szvetnik Joachim Általános Iskola névadója Szvetnik Joachim ötvösművész, aki 1977-ben részt vett a Szent Korona és a koronázási jelvények azonosításában. Az önkormányzati fenntartású intézmény a település egyetlen iskolája. Az évfolyamok száma 8. Az első osztály kivételével, ahol ebben az évben csak két osztály indult, minden évfolyamon három – három osztály működik. Valamennyi osztálynak saját tanterme van. A felsős osztályoknál ezek a tantermek egyben a szaktantermek is. Az iskola informatikai ellátottsága közepesnek mondható.

Az intézmény személyi állománya 42 fő. Az intézményben 14 fő tanító, 20 fő tanár és 8 fős technikai személyzet dolgozik. Szakos ellátottsága teljes.

A PROJEKTRŐL ÁLTALÁBAN

A projekt tervezése során több szempontot kellett megvizsgálnunk, amely megnehezítette a pályázat elkészítését is. A projekt megtervezésénél figyelmet fordítottunk a pedagógusok kiválasztására: a szakmailag leginkább motivált szakembereket vontuk be, hiszen a részvétel jelentős többletmunkával jár. Figyelembe kellett azt is vennünk, hogy a jövő évi tanrendet úgy kell kialakítanunk, hogy a projektben részt vevő pedagógusok adaptációs munkáját lehetővé tegyük a választott évfolyamon. Tevékenységünket úgy állítottuk össze, hogy az ne járjon a gyerekek indokolatlan leterhelésével sem. A kompetencia-alapú oktatás bevezetése és elterjesztése során a felmerő rendszerű adaptációra törekedtünk.

A projektben 2 intézményvezető és 7 pedagógus vesz részt. A pedagógusok képzések keretében sajátítják el a kompetencia-alapú oktatáshoz szükséges ismereteket. A projektben 2 tanító vesz részt: 1 pedagógus az iskola 1. évfolyamán adaptálja a kompetencia-alapú oktatást matematika tárgyban és 1 pedagógus az 1. évfolyamon magyar tantárgyban. Ez azért fontos, mert a kisiskolás korban megfelelően elsajátított alapképességek és -készségek, továbbá kulcskompetenciák (szövegértő olvasás, logika) a későbbi sikeres tanulás feltételei. A felső tagozatban a kompetencia-alapú oktatás adaptációja megtörténik az 5. évfolyamon rajz tantárgyban. A 7. évfolyamon magyar, matematika, fizika és az informatika tárgyakban, ezzel javítjuk a gyermekek továbbtanulási esélyeit is. Az adaptációs munka során különös hangsúlyt helyezünk a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű, valamint a roma tanulók esélyeinek növelésére is. A kompetencia-alapú oktatás bevezetését első lépésként a fenti évfolyamokon tervezzük, de pedagógusok a képzés keretében elsajátított ismereteket minden általuk tanított osztály esetében alkalmazni fogják. Célunk az, hogy a kompetencia-alapú oktatás minél hamarabb elterjedjen iskolánkban.

A továbbképzésben résztvevő pedagógusok kollégáiknak is bemutatják az új eszközök alkalmazási területeit. Elkészítik a szükséges dokumentációt: az elkészült tanterveket, tanmeneteket, fejlesztési terveket, a felhasználni kívánt adaptált oktatási programcsomagokat, digitális tartalmakat, segédleteket, projektterveket a TIOK szakértőivel véglegesítjük.

Az iskola életében bekövetkező változásokról belső továbbképzések, tájékoztatók keretében a tantestület, az intézmény nem pedagógus dolgozói, az óvodapedagógusok, a középfokú oktatási intézmények, valamint a szülők, és a tanulók számára is felkészítést, információs napokat tartunk.

A projekt keretében megtörténik a kompetencia-alapú oktatáshoz szükséges informatikai eszközök (laptop, multimédiás számítógép, projektor, digitális tábla) beszerzése is. A projekt megvalósítását, a célok teljesítését zárókonferencia keretében értékeljük és kiadványban valamint sajtótájékoztatón tájékoztatjuk településünk lakóit az elért eredményekről.

A projekt jelenleg a támogatási szerződés megkötésének szakaszában van. A projekt megvalósításáról és eredményeiről a továbbiakban is beszámolunk.

*Petri Márta
tanácsadó, Aditus Kft.*

Felkészülés a kompetencia-elvű oktatásra a Tokaji Ferenc Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégiumban, a program adaptációja és meghonosítása a helyi oktatásban

AZ OKTATÁSI INTÉZMÉNYRŐL

A tokaji Tokaji Ferenc Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégiumot 1952-ben alapították mint fontos, hiánypótló kistérségi középfokú oktatási intézményt. Az oktatási intézményben már a kezdetektől folyt szakképzés, többek között szőlész-borász képzés, óvónőképző és pedagógiai szakközépiskolai osztályok működtek. Mindemellett a természettudományos képzés is fontos szerepet kapott az iskola profiljában, ezen belül a biológia tagozatos képzés, majd később ennek a megszűntével az egyedi tantervű biológiai osztály úgyszintén.

2000 szeptemberében indult a kétéves OKJ-s környezetvédelmi technikus szakképzés, amely célul tűzte a környezetvédelmi problémákra fogékony, modern elemző módszerekben jártas szakembergárda képzését. Megvalósították a projekttrendszerű oktatást, amely a diákok önálló tevékenységén alapszik. Az elméleti órák mellett sok és sokféle gyakorlati órát tartanak, terepi munkát szerveznek, így igyekezve megteremteni az elmélet és a gyakorlat szinkronját. Technológiai gyakorlaton a környezetvédelmet tanuló diákok ellátogatnak hulladéklerakó és szennyvíztisztító telepre is azzal a céllal, hogy megismerjék a különböző technológiai lépéseket, folyamatokat.

A PÁLYÁZATRÓL

A HEFOP/3.1.3 "Felkészítés a kompetencia-alapú oktatásra" pályázatán az alábbi célokat tervezi az iskola megvalósítani:

A projekt során az intézmény vezetése és hét pedagógusa felkészül a kompetencia-alapú képzésre. Felveszik a kapcsolatot a megpályázott kompetenciaterületen dolgozó programmentorokkal. A felkészítésen és a továbbképzésen tanultak birtokában megtervezik a vállalt kompetencia-területek hatékony és színvonalas oktatásához szükséges adaptációs tevékenységet. Az adaptációs munka szerves részeként a kompetencia-alapú programcsomagok tesztje szabása mellett, és azokkal összhangban integrációs fejlesztési tervet készítenek a hátrányos helyzetű, valamint a roma tanulók esélyeinek növelése érdekében. A továbbképzésben részt vevő pedagógusok elsajátítják, majd kollégáiknak is bemutatják az új eszközök használatát, alkalmazási területeit. Elkészítik az új, szükséges dokumentációt, felkészülnek a következő tanévben kezdődő implementációra. Az elkészült új tanterveket, tanmeneteket, fejlesztési terveket, a felhasználni kívánt adaptált oktatási programcsomagokat, digitális tartalmakat, segédleteket,

projektterveket a 3.1.1-es központi program szakembereivel, illetve a TIOK szakértőivel értékelik és véglegesítik.

Az iskola életében, munkájában bekövetkező változásokról belső továbbképzések, tájékoztatók keretében a tantestület, az intézmény nem pedagógus dolgozói, a szülők és a tanulók számára felkészítést, információs napokat tartanak. A település lakóinak is alkalmat adnak arra, hogy a projektet, annak várható hatásait, illetve eredményeit megismerhessék.

Különös gondot fordítanak arra, hogy a beiskolázási körzetükbe tartozó mintegy 89 település általános iskolája, pedagógusai, valamint a leendő iskolások szülei is lássák, milyen új elvárásokkal, lehetőségekkel, feltételekkel készül az iskola a leendő első osztályosok fogadására.

Emellett természetesen azokat a felsőfokú intézményeket is tájékoztatják a változásokról, ahová a legnagyobb gyakorisággal iskolázzák be tanulóikat. Az iskolával együttműködő általános iskolai pedagógusokkal, és az egyetemek és főiskolák vezetőivel, pedagógusaival továbbfejlesztik a már eddig is jól működő partnerkapcsolatukat, hogy a projekt megvalósítása során megfelelő információkat kapjanak az új pedagógiai program beválásáról, illetve hogy szakmai segítséget nyújtsanak az eljövő tanévek oktató-nevelő munkájának megtervezéséhez, színvonalasabbá tételéhez.

A 2006-2007-es tanévben már az új célokat megvalósítani kívánó, megújult pedagógiai programmal folytatják oktató-nevelő munkájukat. A képzésben részt vett pedagógusai azokban a tanulócsoportokban, osztályokban, ahol tanítanak, az új, adaptált tartalmakkal, eszközökkel és módszerekkel végzik tevékenységüket.

A tanév során lehetőséget teremtenek arra, hogy minden új tartalommal, eszközzel és módszerrel megismerkedhessenek az iskolavezetés és a tantestület tagjai, kialakíthassák véleményüket, és felhasználhassák új ismereteiket a következő tanév(ek) tervezésében. A 2006-2007-es tanév végén a projekt- és fejlesztési tervek megvalósítását, a kitűzött célok teljesítését partnereik, oktatási szakértők és a célcsoportok képviselőinek bevonásával zárókonferencia keretében értékelik, összegzik, és rövid kiadványban, valamint sajtótájékoztató keretében tájékoztatják településük lakóit az elért eredményekről.

Az első év lezárásával egy időben elkezdődik a következő tanév előkészítése, amelynek során kiválasztják a programba belépő új tanulócsoportokat, osztályokat, valamint a pedagógusok következő tanévre történő felkészülése is megkezdődik.

*Riz Gábor
tanácsadó
Aditus Kft.*